

H!

Ηδύφωνο

στα μονοπάτια του πολιτισμού

03.07.2016

www.simerini.com.cy

η σιμερίνη

ΟΙ ELECTRIC LITANY
ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΦΕΓΓΑΡΟΣ

// ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ:
ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

// ΣΕΛΙΔΕΣ 12-13

MIGUEL HERNÁNDEZ:
ΕΝΑΣ ΒΟΣΚΟΣ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ-ΠΟΙΗΤΗΣ

// ΣΕΛΙΔΑ 4

Η τέχνη είναι ένας ελιγμός ευτυχίας ώστε να μπορούμε να υπάρχουμε κάπως αναπνευστικά δυστυχισμένοι ☪ Νίκος Καρούζος

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ, ΚΘΒΕ, ΘΟΚ

Τριγωνική... επίθεση με

«Αντιγόνη»

// ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

quickreek

Γεγονότα, εκδηλώσεις, εκθέματα, συνειρμοί
στον πολιτιστικό ιστό της εβδομάδας

Θ. Δ. Τυπάλδος

Σε μια εποχή που ο λόγος προέχει του πνεύματος, που η επιβίωση ανάγεται σε ριψοκίνδυνη ακροβασία πάνω απ' την άβυσσο, και που η εικόνα θάβει την ουσία, «Τα Μάτια της Στίλβης» δεν είναι μόνο θολωμένα αλλά και δακρυσιμένα

Ιούλιος

Ο μήνας του Νίκου Καρούζου και του Ηλία Λάγιου, των δύο ποιητών που έκαναν θαύματα με την ελληνική γλώσσα και σκέψη παίζοντας διαρκώς με τη διαλεκτική παράδοση/καινοτομία, με τη διαλεκτική παρελθόν/παρόν/μέλλον, με τη διαλεκτική εμείς/εγώ

Πολιτιστικές επιλογές // Τα καλύτερα της εβδομάδας

1

Καλοκαιρινό Σινεμά στον Κήπο

Ο Πολιτιστικός Χώρος «Τεχνόπολις 20» διοργανώνει καλοκαιρινές βραδιές κινηματογράφου στον υπαίθριο του χώρου, κάθε Τρίτη στις 8.30 μ.μ. για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Στις 5/7 προβάλεται «Το τείχος μας / Dunarimiz» (Niyazi Kizilyurek & Πανίκος Χρυσάνθου).

2

4ο Φεστιβάλ Ξαρκής

Το Φεστιβάλ Ξαρκής πραγματοποιείται και φέτος στο γραφικό χωριό Λόφου της επαρχίας Λεμεσού, όπου για τέταρτη συνεχή χρονιά θα αποτελέσει μία από τις πολυαναμενόμενες διοργανώσεις του καλοκαιριού. Δευτέρα, 4 Ιουλίου, μέχρι Κυριακή, 10 Ιουλίου.

3

Synesthetic Re-action

Το Ίδρυμα ARTos παρουσιάζει την οπτική και μουσική παράσταση Synesthetic Re-action, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο του 8ου X-dream Festival. Πέμπτη, 7 Ιουλίου, 21:00 - 22:30, Πολιτιστικό και Ερευνητικό Ίδρυμα ARTos. Πληροφορίες: 22445456.

4

Δ. Σαββόπουλος & Ε. Βιτάλη

Ο Διονύσης Σαββόπουλος και η Ελένη Βιτάλη σε συναυλίες υπό τον τίτλο «Σήκω ψυχή μου δώσε ρεύμα». 8 Ιουλίου Αμφιθέατρο Σχολής Τυφλών και 9 Ιουλίου Κηποθέατρο Λεμεσού. Γενικές πληροφορίες: 25878744 και 77777040.

Σινεμά // Foundation Film Festival

«La-Dee-Dah Nights»: Μουσική και κινηματογράφος με θέα τη θάλασσα

Ενα τριήμερο φεστιβάλ στη μεγάλη αποβάθρα του Μόλου στη Λεμεσό, από τις 8 μέχρι τις 10 Ιουλίου 2016, υπό την αιγίδα της κυρίας Άντρης Αναστασιάδη, συζύγου του Προέδρου της Δημοκρατίας, που θα δώσει την ευκαιρία στους κατοίκους της Κύπρου και ιδιαίτερα της πόλης της Λεμεσού να παρακολουθήσουν μαζί παλιές κι αγαπημένες ταινίες από τον ελληνικό, ρωσικό και αγγλικό κινηματογράφο και να απολαύσουν πλούσιο, ζωντανό μουσικό πρόγραμμα από ντόπιους καλλιτέχνες. Και όλα αυτά με φόντο τη μαγευτική θάλασσα της Λεμεσού.

Την Παρασκευή, 8 Ιουλίου, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει γνωστές άριες από τη σοπράνο Έλλη Αλωνεύτη με τη συνοδεία του πιανίστα Νικόλα Μελή, ενώ θα ακολουθήσει η προβολή της ρωσικής ταινίας «Όταν πετούν οι γερανοί» ή «Letyat Zhuravli» (1957). Το Σάββατο, 9 Ιουλίου, θα υποδεχθούμε στη σκηνή τους Sandy Brouer, που θα μας ταξιδεύσουν με τους bossa nova, swing, tango, bolero, blues και balz ρυθμούς τους πίσω στον χρόνο, δημιουργώντας παράλληλα μια μο-

ναδική ατμόσφαιρα. Η δεύτερη μέρα θα ολοκληρωθεί με την προβολή της αγγλικής ταινίας «Monty Python and the Holy Grail» (1975) που συνδυάζει περιπέτεια, κωμωδία και φαντασία. Η τελευταία μέρα περιλαμβάνει γλυκές

τέ την Κυριακή» (1960).

Το φεστιβάλ είναι ανοικτό και δωρεάν προς το κοινό, ενώ θα προσφέρονται καλοκαιρινά κοκτέιλ, σνακ και ροφήματα σε χαμηλές τιμές και θα συλλέγονται εισφορές, όλα για την ενίσχυση του «Ευαγόρειου» Κέντρου Ημερήσιας Νοσηλείας του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου.

Η Julia Dashina, εκ των ιδρυτών του Andrey & Julia Dashin's Foundation, δώλωσε σχετικά: «Είμαι με ιδιαίτερη χαρά και ζήλο που διοργανώνουμε το φεστιβάλ αυτό για να γιορτάσουμε την πολυπολιτισμικότητα, και δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος για να το κάνουμε αυτό, από τη μουσική και τον κινηματογράφο που, ως γνωστόν, ενώνουν τον κόσμο. Παράλληλα, το φεστιβάλ εκπληρώνει και ένα από τα κύρια μελήματα του Andrey & Julia Dashin's Foundation, που είναι η έμπρακτη προσφορά στην κοινωνία και τον πολιτισμό».

Η εκδήλωση διοργανώνεται με τη στήριξη του Δήμου Λεμεσού και με χορηγούς το Θέατρο Ριάλτο, την Pantone Signs Ltd, την Perrier και την Chocoflow.

Για πληροφορίες, στο τηλ. 22 818758.

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ | Υπεύθυνος Έκδοσης: Μιχάλης Παπαδόπουλος Βοηθός Υπεύθυνος Έκδοσης: Μαρία Μηνά Συνεργάτες: Κωνσταντίνος Α. Ε. Παπαθανασίου Γιάννης Ζελιαναίος Λογγίνος Παναγιώτης Γιώργος Ίκαρος Μπαμπασιάνης Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή Τίτος Χριστοδούλου Χρήστος Μιχάλαρος Μάριος Αδάμου Ηλεκ. Ταχυδρομείο: papadopoulosm@simerini.com, minam@simerini.com

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, μηχανικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

Θωμάς Κοροβίνης, Ο γύρος του θανάτου

Με την πίεση που τρώμε, πώς να μη γίνουμε δράκοι;

/// ΣΕΛΙΔΑ 16

Ιστορική συνεργασία

Οι δύο τους τραγουδούν γι' αυτό το ελληνικό κύτταρο που έχει καταφέρει να αντέξει αιώνες σε πέντε σπιθαμές γης, έχοντας ενσωματώσει τη διαδικασία της επούλωσης στο DNA του

Θεσμοφοριάζουσες του Αριστοφάνη

Με την παραγωγή της ΕΘΑΛ ανοίγει η φετινή αυλαία της εικοστής διοργάνωσης του «Διεθνούς Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος» σήμερα Κυριακή

Άννα Συνοδινού

Η Νέα Δημοκρατία θυμήθηκε τη μεγάλη Ελληνίδα τραγουδίστρια λίγους μήνες μετά τον θάνατό της. Μίλησαν οι Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, Κώστας Καστανάς και Κώστας Γεωργουσόπουλος, ενώ ο Γιάννης Συνοδινός θύμισε πώς μια «αρίστη» αγωνίστηκε όσο λίγοι για το μεγάλο κόμμα της Ελληνικής Δεξιάς

Αρχαίο Ωδείο Πάφου // Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος 2016

2016
ΙΟΥΛΙΟΣ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΑΡΧΑΙΟ ΩΔΕΙΟ ΠΑΦΟΥ - ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ - ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ', ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Έναρξη παραστάσεων στις 21.00 | Πληροφορίες: 7000 2414
www.greekdramafest.com

Θεσμοφοριάζουσες του Αριστοφάνη

Με την αριστοφανική κωμωδία «Θεσμοφοριάζουσες», παραγωγή της Εταιρείας Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού (ΕΘΑΛ), σε σκηνοθεσία Μηνάς Τίγκιλης και σε μετάφραση Κωστή Κολώτα, ανοίγει η φετινή αυλαία της εικοστής διοργάνωσης του «Διεθνούς Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος» σήμερα Κυριακή, 3 Ιουλίου 2016, στο Αρχαίο Ωδείο Πάφου. Η παραγωγή θα ανέβει επίσης στο Αρχαίο Θέατρο Κουρίου το Σάββατο, 9 Ιουλίου και στο Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ', στη Λευκωσία, τη Δευτέρα, 11 Ιουλίου.

Η πλοκή

Οι γυναίκες, θέλοντας να ξεμπερδέουν από τον μισογύνη Ευριπίδη, καθώς έχουν προσβληθεί μέσα από τα έργα του, εκμεταλλεύονται την κάλυψη που τους παρέχουν τα Θεσμοφώρα και αποφασίζουν να θέσουν σε κίνηση σχέδιο εξόντωσης του ποιητή. Μοναδικός τρόπος για να αποτρέψει τον κίνδυνο ο Ευριπίδης είναι να στείλει στη γιορτή, άβυστη για τους άνδρες, έναν δικό του άνθρωπο ντυμένο γυναικεία, για να τον υπερασπίσει. Τη δύσκολη αυτή αποστολή αναλαμβάνει ο Μνησίλοχος. Κατά την ενθουσιώδη προσπάθειά του να δικαιώσει τον Ευριπίδη, ο Μνησίλοχος προδίδει τον ανδρισμό του και τα

πράγματα περιπλέκονται.

Με αγγλικούς και ρωσικούς υπέρτιλους

Μετάφραση: Κωστής Κολώτας
Σκηνοθεσία: Μηνάς Τίγκιλης
Σκηνικά/Κοστούμια: Λάκης Γενεθλής
Σχεδιασμός φωτισμών: Παναγιώτης Μανουσής

Μουσική σύνθεση: Δημήτρης Ζαχαρίου

Χορογραφίες: Λάμπρος Λάμπρου
Βοηθός Σκηνοθέτη: Θεοδώρα Βήχα
Βοηθός Χορογράφου: Έλενα Γαβριήλ

Διανομή:

Κώστας Βήκας (Μνησίλοχος), Παναγιώτης Λάρκου (Ευριπίδης), Φίλιππος Σοφινός (Αγάθωνας), Ευτύχιος Πουλλαΐδης (Κλεισθένης), Μαρίνος Ρωμαιοσ Καλότυχος (Θεράπων Αγάθωνας, Τοξότης)

Χορός: Μέλανη Στέλιου (Κηρύκαινα), Πάολα Χατζηλαμπρή (Γυναίκες Α', Β', Γ'), Ηβη Νικολαΐδου (Γυναίκες Α', Β', Γ'), Θέμις Ππολού (Γυναίκες Α', Β', Γ'), Μικαέλλα Θεοδουλίδου (Ελάφιον Α'), Έλενα Χειλέτη (Ελάφιον Β'), Βαρβάρα Χριστοφή (Ελάφιον Β'), Έλενα Γαβριήλ, Στέφανη Μαυροκορδάτου

Έναρξη παραστάσεων στις 21:00
Προέλευση στο θέατρο πριν από τις 20:45

Πληροφορίες 7000 2414 www.greekdramafest.com

Ηδύφωνο

η σημερινή
Κυριακή 3 Ιουλίου 2016

3

guitar recital

με τον Δημήτρη Ρεγγίνο

έργα Κυπρίων συνθετών

Συναυλία // Κιθάρας με τον Δ. Ρεγγίνο

Ο Κύπριος κιθαρίστας Δημήτρης Ρεγγίνος θα παρουσιαστεί στο Τεχνόπολις 20, την Παρασκευή, 8 Ιουλίου, στις 8:00 μ.μ. Το κοινό θα έχει την ευκαιρία να ακούσει έργα Κυπρίων συνθετών από έναν διεθνή εκτελεστή, ο οποίος έχει βραβευτεί κατά τη διάρκεια της καριέρας του, σε διάφορους διεθνείς

διαγωνισμούς. Το ρεσιτάλ θα πραγματοποιηθεί στο «Στούντιο» του Τεχνόπολις 20, ένα πρώην τηλεοπτικό στούντιο που για πρώτη φορά θα χρησιμοποιηθεί για μουσικό κονσέρτο. Περιορισμένος αριθμός θέσεων. Απαραίτητη η προκράτηση εισιτηρίων στο 70002420. Είσοδος: €10 (€6 μαθητές).

Μουσική // 10ο Aglantzia Jazz

Δύο μοναδικές βραδιές με μουσική τζαζ κάτω από τον καλοκαιρινό ουρανό της Αγλαντζιάς πλησιάζουν. Δευτέρα και Τρίτη, 4 - 5 Ιουλίου, στην Πλατεία της Παλιάς Αγλαντζιάς, ο Δήμος Αγλαντζιάς διοργανώνει το 10ο Aglantzia Jazz και προσκαλεί όλους να απολαύσουν δωρεάν την αφροαμερικανική μουσική που πέρασε τον Ατλαντικό και κατέκτησε τον κόσμο. Στο φετινό διεθνές φεστιβάλ, που καθιερώθηκε σαν παγκύπριο γεγονός και ελκύει όλες τις ηλικίες, συμμε-

τέχουν σχήματα από την Κύπρο, την Ελλάδα, την Αυστρία και τη Γερμανία. Το καλοκαίρι τώρα αρχίζει! Με Aglantzia Jazz... Το διήμερο πρόγραμμα έχει ως εξής:
* Δευτέρα, 4 Ιουλίου: Στις 9:00 μ.μ., Savvas Savva - Nikolas Anadolis, στις 10:00 μ.μ., David Helbock Trio και στις 11:00 μ.μ., Funkastic 11
* Τρίτη, 5 Ιουλίου: Στις 9:00 μ.μ. Momo Trio, στις 10:00 μ.μ., Quadro Nuevo και 11:00 μ.μ., TriCoolOre feat Παντελής Στόικος.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Miguel Hernandez «Ένας βοσκός επαναστάτης-ποιητής»

Προβολές // Κορυδαλλέ του σπιτιού μου/γέλα πολύ./Στα μάτια σου το γέλιο είναι/το φως του κόσμου./Γέλα τόσο,/που η ψυχή μου αγροικώντας σε/να φτάσει στο διάστημα

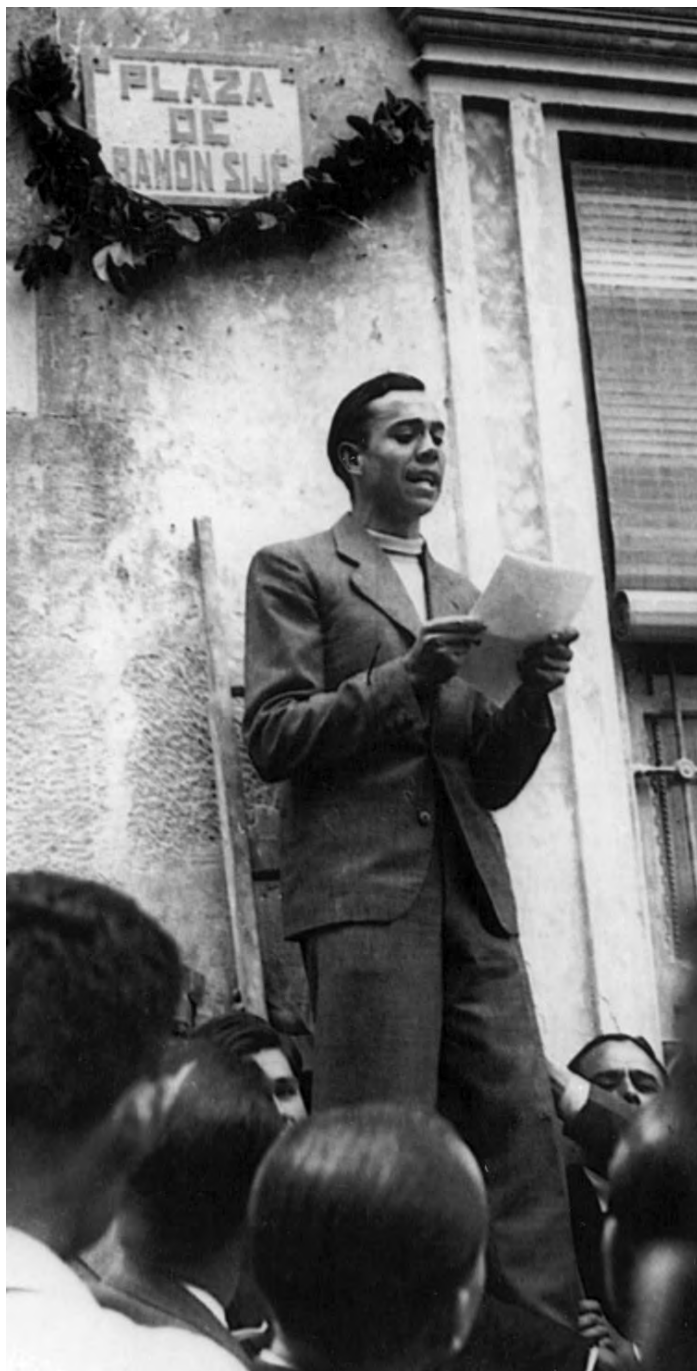
Το τέλος του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου (1936-1939), με την επικράτηση των δυνάμεων του στρατηγού-δικτάτορα Φράνκο, σημαδεύτηκε από την αποδυνάμωση των λογοτεχνικών φωνών της χώρας. Πολλοί λογοτέχνες δολοφονήθηκαν, κάποιοι αναγκάστηκαν να πάρουν τον δρόμο της εξορίας, ενώ άλλοι βρέθηκαν έγκλειστοι σε φυλακές, υπό αθροιστικές συνθήκες, για πολλά χρόνια, όπως ο ποιητής Μιγκέλ Ερνάντεθ, που πέθανε στη φυλακή του Αλικάντε, θύμα της καταπίεσης του καθεστώτος. Στον τοίχο του κελιού του είχε χαράξει, λίγο πριν αφήσει την τελευταία του πνοή, το εξής δίστιχο: «Φίλοι, σύντροφοι, αδέρφια, σας αφήνω./χαιρετισμούς στο στάρι και στον ήλιο».

Στην Οριουέλα

Ο Μιγκέλ Ερνάντεθ γεννήθηκε στις 30 Οκτωβρίου του 1910 στην Οριουέλα, μια μικρή πόλη στην ανατολική ακτή της Ισπανίας που ανήκει στην επαρχία του Αλικάντε. Ήταν γιος ενός ζωμπόρου και πέρασε την παιδική ηλικία του σε στενή επαφή με τη φύση, βοηθώντας τον αδελφό του, Βιθέντε, που εργαζόταν ως γιδοβοσκός. Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων ο Μιγκέλ παρατηρεί προσεκτικά τον κύκλο της φύσης, τις εποχιακές αλλαγές, τη συμπεριφορά των ζώων, τις ιδιότητες των διάφορων φυτών, το φεγγάρι και τα αστέρια. Αυτό το φυσικό και συνάμα ειδυλλιακό περιβάλλον θα γίνει κύριο θέμα των πρώτων ποιημάτων του. Μόνο για λίγα χρόνια ο Μιγκέλ πάει στο σχολείο, όπου θα διδαχτεί αριθμητική, γραμματική, γεωγραφία και θρησκεία.

Το 1925, σε ηλικία δεκαπέντε χρόνων, πρέπει να εγκαταλείψει τα γράμματα για να επιστρέψει στην παλιά δουλειά του ως γιδοβοσκός. Αλλά, παράλληλα, σπάει τη μονοτονία της ζωής του διαβάζοντας όσα βιβλία πέφτουν στα χέρια του, βιβλία που περιέχουν τα έργα των μεγαλύτερων συγγραφέων της ισπανικής γλώσσας. Μερικές φορές γράφει απλούς στίχους στη σκιά ενός δέντρου. Τα απογέυματα, που κατεβαίνει στη γειτονιά του, γνωρίζει τον Ραμόν Σιχέ και τους αδελφούς Φενόλ, στο αρτοποιείο των οποίων γίνεται κάθε βράδυ λογοτεχνική συζήτηση. Ο Ραμόν Σιχέ, φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Μούρθια, καθοδηγεί τις αναγνώσεις του Μιγκέλ και τον ενθαρρύνει να συνεχίσει τη δημιουργική εργασία του.

Ο νεαρός βοσκός κάνει μια μεγάλη προσπάθεια αυτοεκπαίδευσης και διαβάζει τα έργα των συγγραφέων του ισπανικού Χρυσού Αιώνα: Θερβάντες, Λόπε ντε Βέγα, Καλντερόν και Γκαρθιλάσο. Από το 1930, ο Μιγκέλ Ερνάντεθ αρχίζει να δημοσιεύει ποι-

ήματα σε εβδομαδιαία περιοδικά, όπως το «El Pueblo de Orihuela» και σε τοπικές εφημερίδες, όπως η «El Dna de Alicante». Το όνομά του αρχίζει να γίνεται γνωστό στις λογοτεχνικές ομάδες όλης της επαρχίας.

Στη Μαδρίτη

Τον Δεκέμβριο του 1931 ο Μιγκέλ Ερνάντεθ φτάνει στη Μαδρίτη με μια συλλογή ποιημάτων, μερικές συστάσεις και μια καρδιά γεμάτη όνειρα. Παρόλο που κάποια λογοτεχνικά περιοδικά της πρωτεύουσας ζητούν δημόσια μια θέση εργασίας για τον «γιδοβοσκοποιητή», οι μέρες περνούν και ο ποιητής απογοητευμένος στην Οριουέλα. Το 1933 γράφει το βιβλίο «Perito en lunas-Eιδήμων στα φεγγάρια» και συμμετέχει σε πολλές πολιτιστικές εκδηλώ-

σεις στην πόλη του και στο Αλικάντε.

Η δεύτερη απόπειρα του Ερνάντεθ για την κατάκτηση της Μαδρίτης θα γίνει την άνοιξη του 1934. Εκεί ο συγγραφέας Χοσέ Μαρία ντε Κοσίο του προσφέρει μια θέση εργασίας, και ο Μιγκέλ, σιγά-σιγά, θα γίνει μέλος ενός λογοτεχνικού κύκλου, στον οποίο ανήκουν μεγάλες λογοτεχνικές προσωπικότητες όπως ο Λουίς Θερνούδα, η Μαρία Θαμπράνο, ο Μαουρέλ Αλτολαγκίρε, ο Ραφαέλ Αλμπέρτι, ο Βιθέντε Αλεϊζάντρε και ο Πάμπλο Νερούδα, οι οποίοι τον οδηγούν στους δρόμους του σορευαλισμού και του δείχνουν τις καινούργιες επαναστατικές ποιητικές μορφές.

Ο Μιγκέλ Ερνάντεθ έχει ήδη αποκτήσει λογοτεχνική ωριμότητα. Από εδώ και πέρα θα γράψει τις λαμπρότερες σελίδες της ζωής του.

Ο ποιητής-στρατιώτης

Η κορύφωση της ποιητικής δράσης του Ερνάντεθ συμπίπτει με τον Ισπανικό Εμφύλιο. Ο ποιητής, χωρίς δεύτερη σκέψη, παίρνει μέρος για να υπερασπιστεί την Ισπανική Δημοκρατία και μετατρέπεται σε όπλο καταγγελίας τη λυρική του δημιουργικότητα. Στα μέσα του πολέμου καταφέρνει να ξεφύγει για λίγο για να παντρευτεί στην Οριουέλα τη Χοσεφίνα Μανρέσα στις 9 Μαρτίου του 1937, που θα του εμπνεύσει τα πιο τρυφερά ποιήματά του. Σε λίγες μέρες ο «ποιητής-στρατιώτης» πρέπει να πάει στο πολεμικό μέτωπο στη Χαέν της Ανδαλουσίας. Ο Ερνάντεθ διαβάζει ποιήματα και εμψυχώνει τους συναδέλφους του στο μέτωπο. Ταξιδεύει συνέχεια και γράφει ασταμάτητα ποιήματα και θέατρο. Όλες αυτές οι δραστηριότητες μαζί με το άγχος του πολέμου θα του προκαλέσουν οξεία εγκεφαλική αναιμία. Δύο ποιητικές συλλογές εξέδωσε εκείνη την εποχή: «Viento del pueblo - Άνεμος του λαού» (1937) και «El hombre acecha - Ο άνθρωπος παραμονεύει» (1939).

Το τέλος

Την άνοιξη του 1939, όταν διαπιστώνει την ήττα των Δημοκρατικών, ο Μιγκέλ Ερνάντεθ προσπαθεί να διασχίσει τα σύνορα προς την Πορτογαλία. Η πορτογαλική αστυνομία, όμως, τον παραδίδει στις ισπανικές Αρχές. Φυλακίζεται και σε λίγο εντελώς αναπάντεχα αφήνεται ελεύθερος. Κάνει όμως το λάθος να επι-

σκεφτεί τους δικούς του και τη γυναίκα του στην Οριουέλα, όπου ξαναπιάνεται απ' τους φασίστες και καταδικάζεται σε 30 χρόνια κάθειρξη. Αρχίζει τότε μια μακριά πορεία σε πολλές φυλακές της Ισπανίας: Σεβίλλη, Μαδρίτη, Οκάνια και Αλικάντε, όπου και πεθαίνει από οξεία πνευμονική φυματίωση στις 28 Μαρτίου του 1942. Δεν είχε κλείσει ακόμα τα τριάντα δύο του χρόνια. Δεν του επέτρεψαν ποτέ να δει τη γυναίκα του και τον νεογέννητο γιο του, που δεν γνώρισε ποτέ.

Αν και ο Μιγκέλ Ερνάντεθ έγραψε σε ένα ποίημα: «Callo despues de muerto - Σωπαίνω μετά τον θάνατό μου», η αλήθεια είναι ότι ο ποιητής της Οριουέλα συνεχίζει να μιλά μέσα από τα ποιήματά του στις νέες γενιές. Οι νεότεροι κάθε γενιάς δεν παύουν να ανακαλύπτουν σε αυτό τον ποιητή και στο έργο του κάτι που τους μιλάει και αγγίζει την ψυχή τους. Ο Μιγκέλ Ερνάντεθ συνεχίζει να είναι ένας σύγχρονος ποιητής, ίσως γιατί ακόμα υπάρχουν απλοί άνθρωποι που δεσμεύονται να συνεργαστούν μεταξύ τους στην αναζήτηση ενός καλύτερου κόσμου.

Ο Μιγκέλ Ερνάντεθ έχει ήδη αποκτήσει λογοτεχνική ωριμότητα. Από εδώ και πέρα θα γράψει τις λαμπρότερες σελίδες της ζωής του.

Σημείωση

Οι στίχοι στην πρόταση του κειμένου είναι από το ποίημα του Ερνάντεθ, «Nanas de la cebolla - Νανούρισμα του κρεμμυδιού», σε μετάφραση Ηλία Μαθαίου, που ο ποιητής το έγραψε στις φυλακές του Φράνκο, όταν έμαθε πως το κύριο φαγητό της γυναίκας του, που χρειάζονταν να τρώει καλά για να θηλάξει το νεογέννητο παιδί τους, ήταν το ψωμί και τα κρεμμύδια. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον φίλο μου ποιητή, μεταφραστή, δοκιμογράφο και καθηγητή, Mario Domnvguez Parra, που γεννήθηκε στην επαρχία Αλικάντε (όπως και ο Ερνάντεθ) και που τώρα ζει στην Τενερίφη, για την καλοσύνη του να μου δωρίσει-ταχυδρομήσει, τον Μάρτιο του 2013, την εξαιρετική έκδοση: «Poesía esencial, Miguel Hernandez, Alianza Editorial, Madrid, 2010 (Edición de Jorge Urrutia a partir de la realizada con Leopoldo de Luis para la 'Obra poética completa')», απ' όπου και άντλησα στοιχεία για τους «Πολιτισμικούς Μετεωρίτες», της πρώτης Κυριακής του -πάντα «σκοτωμένου»- κυπριακού Ιούλη.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Θ.Δ. Τυπάλδος: «Τα θολωμένα μάτια της Στίλβης»

Κατοπεύσεις // Σε μια εποχή που ο λόγος προέχει του πνεύματος, που η επιβίωση ανάγεται σε ριψοκίνδυνη ακροβασία πάνω από την άβυσσο, και που η εικόνα θάβει την ουσία, «Τα Μάτια της Στίλβης» (εκδ. Φαρφουλάς, Αθήνα, 2016) δεν είναι μόνο θολωμένα αλλά και δακρυσμένα

Βέλο του πένθους μα όχι για μεψιμοιρία, αλλά για αντίδραση σε επίπλαστες χαρές. Σαν όπλα ενάντια στη μίζερη πραγματικότητα η ποίηση του Θ.Δ. Τυπάλδου προτάσσει το μαύρο χιούμορ, τη φαντασία, το όνειρο -όχι αποκομμένο από την αλήθεια αλλά συμβαδίζοντας μαζί της σε ανηφορικούς δρόμους-, την άλογη σκέψη, τις κρυφές -αυτοθαμμένες- ερωτικές επιθυμίες, την αναζήτηση νέων λέξεων καθώς και την τόλμη της χρήσης καθημερινών φράσεων σε άλλες φόρμες. Για όσους σήμερα θεωρούν πως ο υπερρεαλισμός -και ο ντανταϊσμός ακόμα- είναι μια νεκρή, ξεπερασμένη μορφή έκφρασης, το βιβλίο αυτό μπορεί να τους φανερί αδιάφορο. Γι' αυτούς όμως που συμμερίζονται την άνευ συνόρων -μα με όρια- ελευθερία της ατομικής συνείδησης, γι' αυτούς που είναι πρόθυμοι να συντρέξουν και να συνταχθούν δίπλα σε συλλογικές δράσεις, το βιβλίο αυτό θέλει να στέκεται σύμμαχός τους, κραυγάζοντας πως μία άλλη πραγματικότητα είναι εφικτή και στέκει πέρα και πάνω από την επιφανειακή πραγματικότητα.

Μαρμαρυγή ή θεότητα

Όπως και να εκλάβει κανείς την έννοια της λέξης «στίλβη» ή «Στίλβη», ένα παραμένει σίγουρο: ΕΙΝΑΙ. Κι αυτό το «είναι» τρομάζει. Αυτό το «είναι» προτάσσει το στήθος του στις βδελυρές πρακτικές του «κρύψε να περάσουμε». Ο ποιητής, αν και βρίσκεται στο πρώτο του βιβλίο, είναι ολοκληρωμένος και αβίαστα στρατευμένος στο πρόταγμα των ντανταϊστών και υπερρεαλιστών όλων των εποχών. Ας μην βιαστούν, λοιπόν, οι επηρμέντοι καθηγητές των διδακτορικών τίτλων, να περιχαράκωσουν στο όποιο ιστορικό πλαίσιο την περιπέτεια που συνεχίζεται αδιαλείπτως κοντά έναν αιώνα.

«Η ποίηση δεν έχει ανάγκη να εκφράσει μία πραγματικότητα. Είναι μία πραγματικότητα», μας θυμίζει ο κύριος Τυπάλδος μέσω του λόγου του Tristan Tzara, που θέτει ως motto ή προμετωπίδα, εάν προτιμάτε, στο ποίημά του, «Φ Χ 3 = Φωτογραφία □ Φως □ Φωτιά».

Διότι, όπως λέει και ο Οδυσσέας Ελύτης, στο κορυφαίο δοκίμιο του «Η μέθοδος του άρα»: «Μπορεί και η τέχνη να είναι μια αρρώστια, όπως θα μπορούσε να ήταν άλλη μία η υγεία των αγροτών για μας τους μεγαλοπολεόπληκτους. Όλα είναι σχετικά. Να μη λέμε όμως ότι είναι παράλογο μέσα σε πολέμους και σκοτωμούς ν' ασχολούμαστε με λουλούδια και φεγγάρια. Να λέμε απλώς ότι προτιμούμε το ποδόσφαιρο. Επειδή ούτε για φεγγάρι ακριβώς πρόκειται όταν μιλεί ένας ποιητής ούτε οι πολέμοι κι οι σκοτωμοί είναι φαινόμενα που σημειώθηκαν πρώτη φορά στην εποχή μας: ίδιοι ήταν ανέκα-

θεν. Αν στις μέρες μας ξενιζόμαστε περισσότερο μπροστά στη φαντασία είναι γιατί έχουμε γίνει νεόπλουτοι της μεγάλης μας συλλογιστικής ικανότητας, της περήφνης, που έφτασε να κατευθύνει διαστημόπλοια με ακρίβεια δεκάτων του δευτερολέπτου αλλά παραμένει ανήμπορη μπροστά σε μια φράση διάφανη σαν το νερό. Τι να πει κανείς;».

Προλετάριος ή λούμπεν ποιητής

Παρακαλώ τον αναγνώστη να μην συγχύσει την επικεφαλίδα της παραγράφου με τον γνωστό -κατάπτυστο- μαρξιστικό όρο, «λούμπεν προλεταριάτο». Λούμπεν, για όσους γνωρίζουν, στη γερμανική γλώσσα σημαίνει κουρέλι. Ένα προλεταριακό κουρέλι, το λοιπόν, ο ποιητής. Ένα κουρέλι-πατσαβούρι που εκσφενδονίζεται στα υιόπυρα της

επαναλαμβανόμενης, υποκριτικής, μαρξιστικής, μυζοκλαίουσας κοινωνίας της κρίσης.

Διαβάστε, εάν σας το επιτρέπει ο υπερκαταναλωτικός καπιταλιστικός αναλαβητισμός της «Κοινωνίας του Θεάματος» που δουλικά στα χρυσά παλάτια σας υπηρετείτε, δύο εκδοχές βιογραφίας.

Πρώτη εκδοχή: «Ο Θ.Δ. Τυπάλδος δεν είναι παρά μία βάρκα... μία βάρκα που βοηθά τον Θωμά Πετρόπουλο να διασχίσει τα κύματα της φαντασίας και είναι μαζί του λυχνάρι του στους δρόμους του άγνωστου. Έχουν φιλοξενηθεί ποίημά του και αποδόσεις του σε ποίηματα του Τριστάν Τζαρά στα διαδικτυακά μέσα 'www.ροίειν.gr' και 'ftraxinasmag.wordpress.com'. Η σελίδα 'easvwriter.gr' έχει εκδώσει σε υορ-

φή e-book τρία αφηγήματά του. Εντύπως, έχουν δημοσιευτεί ποιήματά του στην περιοδική έκδοση της Υπερρεαλιστικής Ομάδας Αθηνών, Κλήδονας (τχ. 6, Μάιος 2015), και στην ανθολογία μοντέρνου υπερρεαλισμού 'A Galaxy of Starfish' του αγγλικού εκδοτικού οίκου Sals Press (Αγγλικά και Ελληνικά). Ζει στην Πάτρα. Τα θολωμένα μάτια της Στίλβης' είναι η πρώτη του ποιητική συλλογή».

Δεύτερη εκδοχή: «Ο Θ. Δ. Τυπάλδος γεννήθηκε, ως Θωμάς Πετρόπουλος, στην Πάτρα, όπου συνεχίζει να ζει, στις 13 Σεπτεμβρίου του 1975. Δεν έχει σπουδάσει τίποτα, με χίλια ζόρια τελείωσε την πρώτη τάξη του Λυκείου σε νυχτερινό σχολείο. Έχει κάνει πλήθος χειρωνακτικών δουλειών: από τη λαχαναγορά σε υπεραγορές χαμάλης, από πρατήρια καυσίμων σε διανομή φυλλαδίων και σ' οτιδήποτε άλλο χθαμαλό επάγγελμα μπορείτε να φανταστείτε, που εδώ στην Κύπρο έχουν αναλάβει οι δούλοι-μετανάστες που νοικιάζονται απ' την Ασία, την Αφρική και από τις χώρες του πρώην Ανατολικού Μπλοκ. Εδώ και πέντε χρόνια είναι άνεργος».

Πριν πείτε κάτι, πριν χρησιμοποιήσετε τη λέξη «Ντανταϊσμός» ή «Υπερρεαλισμός», πριν αποφασίσετε να τη διδάξετε -αβρόχοις ποσίν- στις αυτιστικές αίσθησες των πανεπιστημίων σας, πριν πάσετε το μολύβι να γράψετε... διαβάστε το παρακάτω ποίημα... και βροντοφωνάξτε, διαρρηγνύοντας τα χρυσοποίκιλτα μιάτια σας, ή κρατείστε, για το καλό σας, σιγήν ιχθύος.

«Ο αποκεφαλισμός του ποιητή»

Άγνωστες οι λέξεις στην περσική
Σα το μουρόχρωμα που αντανάκλαται πάνω
Στη στέγη της ροδακινιάς
Το ψάρι δάγκωσε το αγκίστρι
Και το αγκίστρι δάγκωσε την γκραβούρα
Με τα θολωμένα μάτια
Της Στίλβης
Το σώμα της νιαούρισε στη συντριβή
Του σιντριβανιού
Αυξάνοντας το πρόσκαρο σύμβολο
της πεμπουσίας
Εθεάθη στο κρεματόριο του παροξυσμού
Αγέλαστος πέτρα
Μυρίων τόσων γκρεμών
Κι ακόμα πόσων σκοπιών
Η σύναξις του πολεμάρχου
Το καμπαναριό που κοιμάται
Σιρόπι στο ασανσέρ που κλειδώνει
το γέλιο
Της σφιξ και το δάκρυ του κώνωψ
Φωνήεντα του αλατιού
Πορεία σκελετωμένων παραφωνιών
Σύμπληξη του απείρου με τη χρυσή μέθη
Των νεανικών απόπλων χρόνων
Στα μάτια των αλόγων που κλιμιντρίζουν
Πριν βυθιστούν στις κόρες των δικών μας
Ματιών όπου ευθύς θ' αναγεννηθούν
Ως οβίδες και περίστροφα
Κάπου ακούστηκε ένας κρότος κι εγώ
Αφαιρώ το γιατί
Προσθέτοντας το όχι
Διαίρω το ναι
Πολλαπλασιάζω το κατόπιν
Αναθέρμανση των κυττάρων
Το κουκούτσι κατάπιε το επίκαιρο πρόγευμα
Των μισθοφόρων της παρακάραξης
Καθώς εκείνη άρχισε να συναελάζεται
Και να ερωτοτροπέι
Με το γαλάζιο σκαθάρι
Ένα παράτολμο θρόισμα
Ορθώνει ανάστημα χαμογελά
Και φεύγει
Το σκυλόψαρο αποκοιμήθηκε
Πάνω στου σκύλου την κόμη
Το κορίτσι άρπαξε το φανάρι του δρόμου
Και το κράτησε πάνω από το σύννεφο
Και η ομίχλη της έκλεισε πονηρά το μάτι
Πηγαίνοντας να θάψει στο πίσω μέρος της αυλής
Την ανεπάρκεια
Ανατίναξε την κατάθλιψη του πεύκου
Κι έφυγαν οι στόχοι του αύριο
Στου χθες τους διακόπτες

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Διονύσιος Σαββόπουλος - Ελένη Βιτάλη

Μια ιστορική συνεργασία

Καιοπεύσεις // «Από τη μια ο αγώνας, η σύνθεση και η επιβίωση και από την άλλη ο αμανές, ο πόνος και η απεραντοσύνη μιας προέλευσης τόσο πέτρινης, όσο και η ίδια της η μοίρα»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΙΧΑΛΑΡΟΣ
michalarosch@sigmalive.com

Συνεργασίες όπως αυτή, έχουν κάθε λόγο να χαρακτηρίζονται «ιστορικές». Για να χαρακτηριστούν, είναι δύο τα τινά που μπορεί να συμβαίνουν: Είτε δύο καλλιτέχνες συνεργάζονται και το αποτέλεσμα μένει ως στάμπα στον χρόνο, άρα το επίθετο «ιστορικός» αποδίδεται εκ των υστέρων ως αποτίμηση, είτε δύο μεγάλοι καλλιτέχνες με χωριστές πορείες και διαφορετικό στίγμα συναντιούνται, προσελκύνοντας προσδοκίες και ελπίδες για ένα μεγάλο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα.

Μια περίπλοκη συγκυρία

Εν προκειμένω, η ιστορία είναι κάπως πιο περίπλοκη. Δεν είναι η πρώτη φορά που συναντιούνται καλλιτεχνικά ο Διονύσιος Σαββόπουλος και η Ελένη Βιτάλη. Δεν είναι καν η πρώτη φορά που ανεβαίνει η μουσική παράσταση «Σήκω, ψυχή μου, δώσε ρεύμα», με τίτλο δάνειο από το ιστορικό «Ζεϊμπέκικο (Μ' αεροπλάνα και βαπόρια)» του τραγουδοποιού. Το ξεκίνημα των παραστάσεων έγινε πέρσι στον -τι σύμπτωση;- επίσης ιστορικό

χώρο «Κύτταρο» της οδού Ηπείρου στην Αθήνα, με το οποίο ο Σαββόπουλος είχε ταυτιστεί στις αρχές της δεκαετίας του '70. Οι εμφανίσεις του και ο δίσκος «Ζωντανό στο Κύτταρο», με όλη τη σημειολογία που φέρουν πια, δείχνουν του λόγου το αφαλές.

Το «Κύτταρο», ασφαλώς, έχει πάρει κι έχει δώσει «ρεύμα» και με την Ελένη Βιτάλη, καθώς το 2009, ανακαινισμένο και με το όνομα «Κύτταρο Live Club», φιλοξένησε με πολύ μεγάλη επιτυχία τη συνεργασία της ερμηνεύτριας με τον Αρμένι συνθέτη και δεξιοτέχνη στο ούτι Haig Yazdjian και την Αρετή Κετιμέ. Αποτέλεσμα: Ο δίσκος «Ελένη Βιτάλη - Ζωντανό Κύτταρο».

Η αρχή της συνεργασίας των δύο καλλιτεχνών, βέβαια, κρατάει πολλά χρόνια. Είναι το 1979 όταν η Λυγα του Αλέκου Πατσιφά κυκλοφορεί τον δίσκο του Σαββόπουλου «Ρεζέρβα», με την Ελένη Βιτάλη να συνεισφέρει με τη φωνή της στο τραγούδι «Μικρή Ελλάδα», δίνοντάς της την πρώτη καταγεγραμμένη μουσική συνύπαρξη των δύο. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1983 στο Ολυμπιακό Στάδιο των Αθηνών, ο Σαββόπουλος, που έχει βγάλει ήδη τα ιστορικά «Τραπεζάκια έξω», πραγματοποιεί μια από τις πιο grande ζωντανές εμφανίσεις του, με πολλούς καλεσμένους, μπροστά σε 80.000 κόσμο. Η Ελένη Βι-

τάλη αναλαμβάνει να τραγουδήσει το «Μυστικό τοπίο».

Υπάρχει κι άλλη ιστορικότητα στην ιστορία. Την περίοδο 1986-1987, ο Διονύσιος Σαββόπουλος παρουσιάζει στην ΕΡΤ την εκπομπή «Ζήτω το ελληνικό τραγούδι», από όπου παρέλασαν στην κυριολεξία όλα τα μεγάλα ονόματα της ελληνικής μουσικής, αλλά και πολλοί τότε πρωτοεμφανιζόμενοι που στη συνέχεια άφησαν στίγμα στο πεντάγραμμο, όπως οι Χάρης και Πάνος Κατσιμίχας, Νίκος Πορτοκάλογλου, Ελευθερία Αρβανιτάκη και φυσικά η Ελένη Βιτάλη, η οποία μοιράστηκε με τον οικοδεσπότη της τέσσερα τραγούδια, σε δύο ποτ-πουρί: τα δημοτικά «Σιγά καλέ την άμαξα» και «Σάλα- Σάλα», και τα λαϊκά «Τι τα θέλει τα λεφτά» και «Μια ζωή μέσα στους δρόμους».

Νερό από διαφορετικές πηγές

Παρακολουθώντας και τους δύο καλλιτέχνες στην πορεία του χρόνου, είναι πέρα από προφανές ότι δεν αντλούν νερό από την ίδια πηγή. Ο μεν Σαββόπουλος, ως ο «Μπομπ Ντύλαν» της τόσο μικρής Ελλάδας, έχει αφορμές που ξεκινούν από τους αγώνες κατά της δικτατορίας, την ασφυκτική ομορφιά του άστεως, την τρυφερότητα ενός παραμυθά, το πάθος ενός τροβαδούρου

που δεν ξέρει άλλο από την τέχνη του και το απύθμενο βάθος της ανθρώπινης ψυχής. Η δε Βιτάλη, μας έρχεται από τη γη, έχοντας πρώτη ύλη το «αχ» του αμανέ, τη σημασία της ρίζας, την απεραντοσύνη του ουρανού στη φωνή, μια χροιά που μοιάζει με αλέτρι και τη γυναικεία δύναμη που φτιάχτηκε για να γεννά τον κόσμο όλο.

Από τη μια ο αγώνας, η σύνθεση και η επιβίωση και από την άλλη ο αμανές, ο πόνος και η απεραντοσύνη μιας προέλευσης τόσο πέτρινης, όσο και η ίδια της η μοίρα.

Ποτίζουν το ίδιο δέντρο

Πρόκειται εν πολλοίς για δύο διαφορετικές πηγές που ποτίζουν το ίδιο δέντρο: την ελληνικότητα στις βασικές και γενετικές εκφάνσεις της, αυτό το ελληνικό κύτταρο που έχει καταφέρει να αντέξει αιώνες σε πέντε σπθιστάδες γης, έχοντας ενσωματώσει τη διαδικασία της επούλωσης στο DNA του.

Αν συνοψίζαμε τη συνεργασία των δύο σε ένα και μόνο τραγούδι, αυτό δεν θα μπορούσε να είναι παρά ο «Τσάμικος» του Διονύσιου Σαββόπουλου. Ο ίδιος, με άνεση, πηγαινοέρχεται φουριόζος στον στίχο «Η Ελλάδα που αντιστέκεται, η Ελλάδα που επιμένει/κι όποιος δεν καταλαβαίνει δεν ξέρει πού πατά και πού πηγαίνει», ενώ η

Ελένη Βιτάλη κουμπώνει αρμονικότητα με το «Καλώς όρισες, πουλί μου, μοναξιά ελληνική μου/ από αγάπη φεύγεις, έρχεσαι, πηγαινοέρχεται σαν την πνοή μου».

Αυτό το δέντρο ποτίζουν οι δύο καλλιτέχνες δεκαετίες, και γι' αυτό το δέντρο συνεχίζουν να τραγουδούν, με τη συνάντησή τους να μην μπορεί να χαρακτηριστεί παρά «ιστορική», με εμάς να έχουμε την ευκαιρία να γίνουμε μέρος αυτής της συγκυρίας, στις παραστάσεις που θα δώσουν την επόμενη εβδομάδα στην Κύπρο.

Πληροφορίες

Μαζί με τον Διονύσιου Σαββόπουλο και την Ελένη Βιτάλη θα είναι οι μουσικοί: Γιώτης Κιουρτσόγλου, Δημήτρης Λάμπας, Στάθης Άννινος, Βασίλης Ποδαράς, Θεodorής Σούκερας, Δημήτρης Αγάθος, Νατάσσα Παυλάτου, Γιάννης Τουντας, Μιχάλης Αλεξάκης, Περικλής Μαθιέλνς και Φίλιππος Τρέπας.

Παραστάσεις

·Παρασκευή 8 Ιουλίου, Αμφιθέατρο Σχολής Τυφλών στη Λευκωσία
·Σάββατο 9 Ιουλίου, Κηποθέατρο Λεμεσού
Ώρα έναρξης: 21:00
Πληροφορίες στα τηλέφωνα 25878744 και 7777040.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Επί τροχάδην. Ιούλιος μήνας, ο μήνας του Νίκου Καρούζου (Ναύπλιο, 17 Ιουλίου 1926) και του Ηλία Λάγιου (Αρτα, 5 Ιουλίου 1958), των δύο ποιητών που έκαναν θαύματα με την ελληνική γλώσσα και σκέψη παίζοντας διαρκώς με τη διαλεκτική παράδοση/καινοτομία, με τη διαλεκτική παρελθόν/παρόν/μέλλον, με τη διαλεκτική εμείς/εγώ.

Επί τροχάδην. Το ποίημα του Καρούζου για τον Ιούλιο: «Ο γενέθλιός μου μήνας στα θολερά/ λιοπύρια του Καρκίνου/ μ' έναν απρόκοφτον ίσκιου που αναβλύζει/ δονούμενος από φευγαλέα φωνήματα κληματαριάς - τι άρια/ ο θάνατος ή η εβδομη κοίμηση.../ Σα να αισθάνομαι το σώμα μου στον ιδρώτα/ λουσιμένο μουσείο/ Όπου Ξχει να δείξει σωζόμενες αστραπές/ τη μεγάλη του πόνου προσωπογραφία./ Μοναστήρι παμπάλαιο τούτος εδώ ο ύπερος./ Δεν επιτρέπω υπολειπόμενα δάκρυα/ προχωρώντας με χαυλιόδοντες αταραξίας/ ανάμεσα στα μελανθή με φως ανήμερο/ να κατακάψω και τις πέντε ηπείρους./ Την καλοσπέρα μου στα Ιδανικά σας».

Επί τροχάδην. Το ποίημα του Λάγιου για την Δνώ έναν Ιούλιο με φως θερινό: «Ευδαίμων είμαι, το ξέρω τώρα, μα δεν θα πεθάνουμε ποτέ./ Η ακριβής στιγμή αυτή είναι κορυδαλλός, νερό σγουρό και πικραμύγδαλο./ το κάθε κίνημα του χεριού μου αφηγείται μια υπόσχεση:/ στην Κλεομένης 34 που σου μιλώ, συλλάβισέ με./ Δεν έχω μετακινήθει, όλα σε με προφτάσανε./ Πλούσια μου αφιερώθηκαν καθώς το θερινό φως./ Κάμαρή μου, να μεταμορφώνεσαι σε απεριόριστο τοπίο./ τπλέφωνο, κόκκινο κρασί, έλλειμα ανάμνησης./ Μόνο το ν' αγαπός δεν είναι τίποτε./ Εύκολα ο ένας διαχέεται στον άλλο./ Πρέπει να έχης την αγάπη προσδιορίσει./ Σε τόπο και καιρό, με τρόπο, μέχρι τέλους».

Επί τροχάδην. Ανάσες αισιοδοξίας που είναι η δροσιά μέσα στον καύσωνα. Συναντήσεις απανωτές με φίλους. Η Άννα Κοκκίνου και το Θέατρο Σφενδόνη. Η Τζούλια Τσιακίρη και οι κατασκευαστικές βραδιές στον Φωταγωγό, ένα βιβλιοπωλείο κόσμημα. Η Αναστασία Λαμπρία και οι ανεπίληπτες εκδόσεις Ποταμός. Η Θέμις Μίνουγλου και η δυναμική επανεκκίνηση των εκδόσεων Κριτική. Η έκδοση των ποιημάτων του Ανδρέα Καμπά από την Άγρα. Η έκθεση της Νατάσας Πουλαντζά στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη. Οι φωτογραφίες του Ηλία Μπουγγιώτη με την αθάνατη Leica. Το σαξόφωνο του Δημήτρη Βασιλάκη, που μας ταξιδεύει στην νεφέλη της tiaz. Ο κινηματογράφος του Γιώργου Λάνθιμου, που κερδίζει τον κόσμο. Η πεζογραφία του Παναγιώτη Κεχαγιά, που συνομιλεί με τον Αχιλλέα Κυριακίδη που δεν παύει να συνομιλεί με τον Μπόρχες και τον Περέκ και τον Κενώ. Η φράση, ξανά και πάλι και πάντα, του Σαίξπηρ από τον Ερρίκο τον Πέμπτο: «We few, we happy few, we band of brothers».

Επί τροχάδην. Στους ιλιγγιώδεις ρυθμούς των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και σύνολης μιας εποχής που τρέχει ξέφρενη και δίχως σκέψη τις πιο πολλές φορές, αντιτάσσεις ένα «επί τροχάδην» της βραδύτητας. Αφήνεις στην άκρη τα δεκάδες χιλιάδες μουσικά τεμάχια που έχεις αποθηκεύσει, επί ματαίω μάλλον, στον σκληρό σου δίσκο και πάνεις με λεπταίσθητες κινήσεις τον βραχιόνα και ακουμπάς απαλά τη βελόνα στο βινύλιο του Μπομπ Ντύλαν που έχεις επιμελώς, και ύστερα από αργή και μελετημένη περιδιάβαση στη δυσκοθήκη σου, επιλέξει, και απολαμβάνεις το «Melancholy Mood», πίνοντας αργά μια βουσινάδα με έξι παγάκια.

Επί τροχάδην. Διαβάζουμε, τρεις φίλοι μαζί, το νέο δυναμικό αριστούργημα του Τζέιμς Ελρόι, το Perfidia, που μετέφρασε άψογα ο μαϊτρ Ανδρέας

Αποστολίδης και κυκλοφόρησε από τον Κλειδάριθμο, χίλιες είκοσι δύο σελίδες καταβύθισης στα σκοτεινά σοκάκια της ιστορίας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, χίλιες είκοσι δύο σελίδες για είκοσι πέντε ημέρες, από τις 5 Δεκεμβρίου έως τις 29 Δεκεμβρίου του 1941, και υπογραμμίζεται, ο καθένας στο δικό του αντίτυπο με χαρακάκι μεταλλικό και μολύβι μηχανικό, φοβερές και τρομερές φράσεις, όπως: «Αυτό το ημερολόγιο είναι μια λεκτική επίθεση κατά της αδράνειας και της ανησυχίας». Και: «Ο χρόνος είναι ένα κινητοσκοπείο. Προβάλλει στο πίσω μέρος του κεφαλιού τις εικόνες που βλέπουν τα μάτια». Και: Είμαστε σε πόλεμο. Ο κόσμος είναι σκοτεινός και ομοίμορφος. Τα αυτοκίνητα είναι υποβρύχια».

Επί τροχάδην. Ανθίστασαι στην τρέλα της τραχύτητας, στη λοβοτομή της ευαισθησίας, στον αλλοπρόσαλλο κυ-

κλοθυμικό καιρό, με το να ποντάρεις στα αντίθετά τους: επιμένεις να είσαι έλλογος, συναισθηματικός, προσηλωμένος. Επιλέγεις επιμελώς δύο πένες, μία λευκή κοκάλινη μάρκας Kaweco και μια μπρούντζινη Fountain K της Karas Kustom, αρχίζεις να τραβάς μία πολαρόντ την εβδομάδα, και γράφεις ένα βιβλίο, όπου κάθε κεφάλαιο είναι ένας εκτενής, αργός, διεξοδικός σχολιασμός της εκάστοτε πολαρόντ, με αλληπάλληλα flashback και flashforward που μεταφέρουν τον αναγνώστη στον ονειρικό κόσμο μιας πραγματικότητας στην οποία η ποίηση, η δημιουργική ραθυμία, και οι αλληπάλληλες αποφάσεις, που μας οδηγούν στον πιο αληθινό μας εαυτό, ανταλλάσσουν χειραψίες με την φιλοσοφία, τη φιλοκαπνία και τη φιλοσοφία, με τη γραμματική του ζην, με το συντακτικό της δοτικότητας, με μια νέα γεωγραφία των παθών.

Επί τροχάδην. Δεν βιάζεσαι τον Ιούλιο και αποφεύγεις εκείνους που βιάζονται. Τον Ιούλιο φροντίζεις να το πας αργά και με το μαλακό. Τον Ιούλιο αφήνεις το αεράκι της δημιουργικότητας να σε φέρει κοντά στις λέξεις που αγάπησες και αγαπός, συντάσσοντας μιαν αλφαβήτα της νδύτητας και του πάθους, λέξεις όπως: Αγάπη, Βόμβος, Γέλωτας, Διάρκεια, Εφήμερο, Ζείδωρος, Ηλιοφάνεια, Θάμβος, Ίμερος, Καλοσύνη, Λατρεία, Μέλος, Νάμα, Ξαστεριά, Ολοκλήρωση, Πόθος, Ροή, Σιγαλιά, Τρίλια, Υφος, Φως, Χοές, Ψηλαφώ, Ωραιότητα.

Επί τροχάδην. Γυρίζουμε πάλι στους ποιητές του Ιουλίου. «Η ζωή δεν έχει πόμα», επέμνε ο Νίκος Καρούζος. Και: «Ομορφαίνω τη μοίρα». Πλάι του, ο Ηλίας Λάγιος ψαλμωδούσε: «Δεν σ' το 'πανε, ψυχούλα μου, που ο θάνατος νικήθηκε για πάντα;».

30 Ιουνίου-1 Ιουλίου 2016

Φωτογραφία © Μαρίλη Ζάρκου

Ιούλιος

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
papadopoulosm@simerini.com

Για πρώτη φορά, τα τρία «εθνικά» θέατρα του Ελληνισμού, Εθνικό Θέατρο, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας και Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, ενώνουν τις δυνάμεις τους στη σκηνή της «Αντιγόνης» του Σοφοκλή, υπό τη σκηνοθετική καθοδήγηση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, Στάθη Λιβαθινού.

Μια παράσταση, η οποία θα παρουσιαστεί στο Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου στις 15 και 16 Ιουλίου, στο πλαίσιο των Επιδαυρίων 2016, και, έπειτα από καλοκαιρινή περιοδεία στην Ελλάδα, θα παρουσιαστεί στην Κύπρο από τις 15 έως 30 Σεπτεμβρίου. Για τη σημαντική αυτή στιγμή, αλλά και ευρύτερα για τις «διεθνείς» δράσεις και συνεργασίες του ΘΟΚ, μιλά στο «Ηδύφωνο» ο Πρόεδρος του ΔΣ του Οργανισμού, Γιάννης Τουμαζής, υπογραμμίζοντας τον ενεργό πολιτιστικό ρόλο που μπορούν, και οφείλουν, Κύπρος και Ελλάδα, να αναλάβουν στην περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου, έναν τόπο, όπως επισημαίνει, σύγχρονων τραγωδιών.

Κύριε Τουμαζή, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, για πρώτη φορά, συμμετέχει σε μια «τριπλή» συνεργασία με τα δύο κρατικά θέατρα της Ελλάδας, το Εθνικό Θέατρο και το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας. Ποια η σημασία, αλλά και οι στόχοι αυτής της συνεργασίας;

Στο πλαίσιο της διεύρυνσης των δράσεων του ΘΟΚ πέραν των συνόρων μας και κυρίως στον μεσογειακό και τον ευρωπαϊκό χώρο, το κρατικό μας θέατρο έχει υπογράψει πρωτόκολλο συνεργασίας τόσο με το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας όσο και με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας. Ξέρετε, ο ΘΟΚ, το ΚΘΒΕ και το Εθνικό αποτελούν τα τρία κύρια κρατικά ελληνόφωνα θέατρα του μεσογειακού χώρου. Είναι, λοιπόν, πολύ σημαντικό να ενώνουμε δυνάμεις και να προωθούμε συνεργασίες. Θεωρώ πως η Κύπρος και η Ελλάδα οφείλουν να αναλάβουν ενεργό πολιτιστικό ρόλο στην περιοχή μας, της νοτιοανατολικής Μεσογείου. Οι τραγωδίες που συμβαίνουν καθημερινά γύρω μας θα πρέπει να μας ενεργοποιήσουν. Ο πολιτισμός και ειδικότερα το θέατρο έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη ρευστή, από κάθε άποψη, σημερινή κατάσταση.

Πιο συγκεκριμένα, η συνεργασία μας με το Εθνικό Θέατρο έχει εδώ και αρκετό καιρό πάρει σάρκα και οστά. Για παράδειγμα, έχει ήδη ξεκινήσει η ανταλλαγή τεχνολογίας στα θέματα εκσυγχρονισμού και ψηφιοποίησης του υπό ριζική ανακαίνιση Βεστιάριου του ΘΟΚ, το οποίο παρεμπιπτόντως αποτελεί ένα θησαυρό της θεατρικής παραγωγής. Προωθείται η ηλεκτρονική καταγραφή όλων των κοστουμιών και σκηνικών αντικειμένων, η σωστή και επιστημονική συντήρηση και φύλαξη, αλλά και ορθή οργάνωση και ψηφιοποίηση του Καλλιτεχνικού Αρχείου ΘΟΚ (οπτικογραφημένες παραστάσεις/εκδόσεις/αφίσες/φωτογραφίες κ.ά.).

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ, ΚΘΒΕ, ΘΟΚ

Τριγωνική.. επίθεση με

Συνέντευξη // Θεωρώ πως η Κύπρος και η Ελλάδα οφείλουν να αναλάβουν ενεργό πολιτιστικό ρόλο στην περιοχή μας, της νοτιοανατολικής Μεσογείου. Οι τραγωδίες που συμβαίνουν καθημερινά γύρω μας θα πρέπει να μας ενεργοποιήσουν, τονίζει ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΘΟΚ, Γιάννης Τουμαζής

Η Επίδαυρος Ο ΘΟΚ «επιστρέφει» φέτος με την «Αντιγόνη», στην Επίδαυρο, ενώ κάνει πρεμιέρα αυτήν τη βδομάδα στους Δελφούς, στο πλαίσιο της συνεργασίας του Εθνικού Θεάτρου με το Κέντρο Δελφών με αντικείμενο το αρχαίο δράμα. Ειδικότερα, με την Επίδαυρο, ο Θεατρικός Οργανισμός έχει, όλα αυτά τα χρόνια, μια πολύχρονη, γόνιμη αλλά και πολύκύμαντη σχέση. Από αυτή την άποψη, πόσο ιδιαίτερη ή σημαντική θεωρείτε τη φετινή «στιγμή»;

Ένας από τους κύριους άξονες αυτής της συνεργασίας είναι σαφέστατα και η ανταλλαγή παραστάσεων, αλλά και η συνεργασία στην παραγωγή τους. Μετά την πολύ πετυχημένη καθόδο του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδας στην Κύπρο, στη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ με την παράσταση «Πλάτωνα, Απολογία Σωκράτη», ο ΘΟΚ ανταπέδωσε την επίσκεψη με την παρουσίαση του έργου της Judith Thomson «Το παλάτι του τέλους» με τη Λένια Σορόκου, τον Αντώνη Κατσαρή και τη Στέλα Φυρογέννη. Το

κοινό της Θεσσαλονίκης υποδέχθηκε πολύ θερμά την παραγωγή μας.

Φυσικά, η κορωνίδα της συνεργασίας μας είναι η πολυαναμενόμενη «Αντιγόνη» του Σοφοκλή σε σκηνοθεσία του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, Στάθη Λιβαθινού. Εθνικό, ΚΘΒΕ και ΘΟΚ ενώνουν δυνάμεις για τα Επιδαυρία 2016. Η «Αντιγόνη» θα κάνει πρεμιέρα στις 15 και 16 Ιουλίου στο Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου και θα πραγματοποιήσει σημαντική περιοδεία στην Ελλάδα και αριθμό παραστάσεων στην Κύπρο από 15 έως 30 Σεπτεμβρίου. Στην παραγωγή συμμετέχουν οι καταξιωμένοι Κύπριοι ηθοποιοί Αντώνης Κατσαρής, Στέλα Φυρογέννη και Αντωνία Χαραλάμπους. Είναι πολύ σημαντική για τον ΘΟΚ αυτή η παρουσία στην Επίδαυρο. Όπως λέτε και σεις, ο ΘΟΚ έχει ζήσει σημαντικές στιγμές στο κραταιό αυτό θέατρο. Θυμάμαι το δέος που ένιωσα κι εγώ όταν σκηνογράφησα τη «Λυσιστράτη» του Αριστοφάνη, σε σκηνοθεσία Χρήστου Σιοπακά το 1997. Είναι ένα αξεπέραστο συναίσθημα, η ενέργεια του χώρου είναι εξωπραγματική. Θεωρώ πως

θα πρέπει να επιδιώκουμε σταθερά τη συμμετοχή μας στα Επιδαυρία με προτάσεις ποιότητας. Να μην ξεχάσουμε και την παρουσία μας φέτος στο Φεστιβάλ Αθηνών με τη συγκλονιστική παράσταση «Η τάξη μας». Παρά την ατυχία μας, λόγω της ασθένειας ενός από τους εκλεκτούς ηθοποιούς του έργου, η τιμή ήταν πολύ μεγάλη. Το Φεστιβάλ Αθηνών μάς έχει δώσει καινούργιες ημερομηνίες και έτσι το αθηναϊκό κοινό θα μπορέσει τελικά να χαρεί την παράσταση. Λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν σύντομα.

Διεθνείς συνεργασίες

Ο ΘΟΚ συμμετέχει σ' ένα ευρύ δίκτυο διεθνών συνεργασιών, που αφορούν τόσο τις παραγωγές όσο και εν γένει τη θεατρική ανάπτυξη. Ποια τα αποτελέσματα των συμπράξεων αυτών, και ποιες προοπτικές διαβλέπετε να διανοίγονται από δω και πέρα;

Όπως σας έχω ήδη αναφέρει, στόχος μας είναι η όλο και ενεργότερη εμπλοκή του ΘΟΚ σε διεθνή δίκτυα συνεργα-

σιών. Τόσο στον μεσογειακό όσο και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Πέρσι διακριθήκαμε με ένα πολύ ευφάνταστο περίπτερο στην περίφημη Κουαντριενάλε της Πράγας. Αυτό τον καιρό ετοιμάζουμε μια σειρά από ευρωπαϊκές συνεργασίες, αλλά και αριθμό εργαστηρίων σε σχέση με τις πρακτικές του θεάτρου με μετακλήσεις ειδικών σημαντικών στον τομέα τους. Ευελπιστώ πως ο ΘΟΚ θα ενισχύσει τον ρόλο του στην περιοχή μας, αναπτύσσοντας περαιτέρω συνεργασίες με τις γύρω χώρες. Το θέατρο είναι σημαντικός πύλωνας πολιτιστικής διπλωματίας.

Στήριξη των ελεύθερων θεάτρων
Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στην Κύπρο μια ραγδαία άθηση της ανεξάρτητης παραγωγής, με εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παραστάσεις, οι οποίες συνδυάζουν το στοιχείο του δημιουργικού πειραματισμού με τη διάνοιξη σε άλλα πεδία καλλιτεχνικής έκφρασης και εναλλακτικές μορφές θεάτρου, κα-

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

ρηγήσεις γίνονταν μέσα από ένα σύστημα που δημιούργησε προβλήματα και ανομοιογένεια και οι θεατρικοί φορείς απαιτούσαν, σχεδόν στην ολότητά τους, αλλαγή στον τρόπο επιχορήγησης. Την ίδια άποψη υιοθέτησαν και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, ο Γενικός Ελεγκτής και η Επίτροπος Διοικήσεως, οι οποίοι κάλεσαν τον ΘΟΚ να λάβει μέτρα προς άρση των παθογενειών. Το Δ.Σ. του ΘΟΚ ενήργησε άμεσα και σε πλαίσια διαφάνειας και χρηστής διοίκησης, και, μέσα από επανειλημμένες δημόσιες διαβουλεύσεις με τα θέατρα, εισήγαγε το σχέδιο ΘΥΜΕΛΗ, το οποίο με μετρήσιμα κριτήρια επιχορηγεί τη θεατρική δημιουργία ανά παραγωγή. Παράλληλα και για περαιτέρω στήριξη της κυπριακής θεατρικής γραφής, το κυπριακό έργο επιδοτείται με πρόσθετη χορηγία μετά από αξιολόγηση της παράστασης από την Επιτροπή Αξιολόγησης Παραστάσεων, την οποία τα ίδια τα θέατρα υποδεικνύουν.

«Αντιγόνη» του Σοφοκλή

Η παραγωγή της «Αντιγόνης», που δίνει την πρώτη παράστασή της στους Δελφούς στις 7 Ιουλίου και ακολούθως στην Επίδαυρο στις 15-16 Ιουλίου, αποτελεί την πρώτη συνεργασία του Εθνικού Θεάτρου με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Εθνικού, Στάθης Λιβαθινός, επέλεξε το κορυφαίο έργο του Σοφοκλή, με τη σκέψη να συνδυάσει την παρουσίασή του με τη συνύπαρξη στη σκηνή τριών γενιών ηθοποιών. Η παράσταση θα παρουσιαστεί σε νέα μετάφραση του Δημήτρη Μαρωνίτη.

Η «Αντιγόνη» παρουσιάστηκε πιθανότατα στα Μεγάλα Διονύσια του 441 π.Χ. και γράφτηκε από τον Σοφοκλή ως αντίδραση για την εξορία του Θεμιστοκλή, του νικητή της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας. Στο έργο αυτό, ένα από τα αριστουργήματα της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας, η θεματική της σύγκρουσης μεταξύ των νόμων της ηθικής και των νόμων της πολιτείας φτάνει στην κορύφωσή της, με τους δύο ήρωες να επαληθεύουν την τραγική τους υπόσταση, κρατώντας, μέχρι τέλους, τη θέση στην οποία τους έφερε η μοίρα.

Η σύγκρουση μεταξύ των δύο γιων του Οιδίποδα, Πολυνείκη και Ετεοκλή, για τον θρόνο της Θήβας έχει τελειώσει. Τα δύο αδέρφια βρίσκονται νεκρά στο πεδίο της μάχης. Ο Κρέων, ο νέος βασιλιάς της Θήβας, έχει δώσει διαταγή να παραμείνει άταφος ο Πολυνείκης, που πολέμησε ενάντια στην πατρίδα του. Όμως, η αδελφή του νεκρού, Αντιγόνη, αποφασίζει να τον τιμήσει με την πρόπουσα ταφή. Συλλαμβάνεται και οδηγείται στον Κρέοντα, που, τηρώντας τους νόμους της πολιτείας, την καταδικάζει σε θάνατο. Ο βασιλιάς παραμένει αμεταπειστος ακόμη και μετά την παρέμβαση του γιου του, Αίμονα, και διατάζει να θαφτεί η Αντιγόνη ζωντανή σε μια σπηλιά. Ωστόσο, τα δεινά που έχει προβλέψει ο μάντης Τειρεσίας δεν θα αργήσουν να γίνουν πραγματικότητα. Η καθυστερημένη υπαναχώρηση του βασιλιά δεν θα προλάβει την καταστροφή. Η Αντιγόνη έχει απαχονιστεί μέσα στη φυλακή της, ο Αίμονας έχει αυτοκτονήσει και η Ευρυδίκη, γυναίκα του Κρέοντα, ακολουθεί τον γιο της στον θάνατο.

μηνού, ως επί το πλείστον, προϋπολογισμού, και, συχνά, με επίκεντρο την κυπριακή θεατρική γραφή. Ως Θεατρικός Οργανισμός, πώς κωδικοποιείτε και πώς στηρίζετε αυτή την προσπάθεια; Κατά τη γνώμη σας, το Πρόγραμμα Θυμέλη, με τον τρόπο που λειτουργεί, αποτελεί ένα επαρκές εργαλείο;

Συμφωνώ μαζί σας και είναι ευχάριστο που βλέπουμε μια τόσο μεγάλη άνθηση στην εγχώρια θεατρική παραγωγή από πάρα πολλά σχήματα. Επιτρέψτε μου να σημειώσω πως τούτο οφείλεται σε ένα μεγάλο βαθμό και στη διαχρονική στήριξη των ιδιωτικών θεάτρων από την Πολιτεία μέσα από τα σχέδια επιχορηγήσεων του ΘΟΚ. Μακάρι και οι άλλες τέχνες να είχαν αυτήν τη μακρόχρονη στήριξη, ο τόπος μας έχει συγκριτικά με το μέγεθός του ένα πολύ αξιόλογο πνευματικό και καλλιτεχνικό δυναμικό. Το καινούργιο σχέδιο επιχορηγήσεων ΘΥΜΕΛΗ ήρθε ακριβώς να στηρίξει ακόμη περισσότερο αυτές τις ανεξάρτητες προσπάθειες μέσω επιχορηγήσεων ανά παραγωγή. Ξέρετε, για χρόνια οι επιχο-

Η παραγωγή

Μετάφραση: Δημήτρης Μαρωνίτης
Σκηνοθεσία: Στάθης Λιβαθινός
Σκηνικά/Κοστούμια: Ελένη Μανωλοπούλου
Φωτισμοί: Αλέκος Αναστασίου
Μουσική: Χαράλαμπος Γωγιός
Κίνηση: Πολίν Ουγκέ
Βοηθός σκηνοθέτης: Λίλλυ Μελεμέ
Δραματολόγος παράστασης: Εύα Σαραγά
Ερμηνεύουν (με αλφαβητική σειρά):

Μπέτυ Αρβανίτη, Δήμητρα Βλαγκοπούλου, Κώστας Καστανάς, Αντώνης Κατσαράς (ΘΟΚ), Αναστασία-Ραφαέλα Κονίδη, Μαρία Κωνσταντά, Δημήτρης Λιγνάδης, Βασίλης Μαγουλιώτης, Νίκος Μπουσδούκος, Αστέρας Πελέτης (ΚΘΒΕ), Μαρία Σκούντζου, Ευτυχία Σπυριδάκη, Λυδία Τζανουδάκη, Στέλα Φυρογένη (ΘΟΚ), Αντωνία Χαραλάμπους (ΘΟΚ), Γιάννης Χαρίσης (ΚΘΒΕ).
Μουσικοί επί σκηνής:
Κλαρινέτο: Αλέξανδρος Μιχα-

λίδης/ Κώστας Τζέκος
Κόρνο: Γιάννης Γούναρης / Μάνος Βεντούρας
Τρομπόνι: Γιάννης Καΐκης / Σπύρος Βέργης
Παραστάσεις
Η παραγωγή θα περιοδεύσει στην Ελλάδα και θα δοθούν παραστάσεις στην Κύπρο από τα μέσα έως τα τέλη Σεπτεμβρίου. Για πληροφορίες, Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, Γρηγόρη Αυξεντίου 9, 1096 Λευκωσία (χώρος παλιού ΓΣΠ), Τηλ.: 22864300, Φαξ: 22512732, www.thoc.org.cy, ΘΟΚ/THOC.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Συνέντευξη // Πάντα βέβαια υπήρχαν τα «κενά περιεχομένου trends», όπως ο σημερινός ξεφτιλισμένος μιμητικός απολιτικός χιπστερισμός, που μόνο γέλιο πρέπει να προκαλεί

Headliners την τρίτη μέρα (31 Ιουλίου) και η μπάντα που κλείνει το φετινό Φεστιβάλ Φέγγαρος. Οι Electric Litany από την Ελλάδα -που όμως κατοικοεδρεύουν και δημιουργούν στην Αγγλία- έρχονται για πρώτη φορά στην Κύπρο για συναυλία, καλεσμένοι της Λουβάνια Δίσκοι με δύο ολοκληρωμένα άλμπουμ, ένα EP κι ένα single στο ενεργητικό τους, που όλα κυκλοφορούν από την Inner Ear records. Ο πρώτος τους δίσκος «How To Be A Child and Win the War» κυκλοφόρησε το 2010, ηχογραφήθηκε μέσα σε μια εγκαταλελειμμένη εκκλησία κάπου στο Βόρειο Λονδίνο και το mastering έγινε στα ιστορικά Abbey Road Studios. Μελωδικές, στοιχειωμένες κιθαριστικές «λιτανείες», όπου με το τραγούδι Tear (που περιέχει μια εισαγωγή από τη Σονάτα του Σελινόφωτος του Ρίτσου) έκαναν αμέσως ιδιαίτερη εντύπωση. Ένα εξαιρετικό σκοτεινό άλμπουμ με δυναμικές κιθάρες, που φέτος επανεκδόθηκε και πάλι σε βινύλιο. Δύο χρόνια αργότερα έβγαλαν το single «Enemy» με δυο κομμάτια που κινηματογραφή-

θηκαν σε ισόριθμα video clips, για να φτάσουμε στο 2014, όπου ο δεύτερός τους δίσκος «Enduring Days You Will Overcome» ήρθε σαν φυσική συνέχεια του ντεμπούτου τους, με την καρέκλα του παραγωγού να κατέχει ο ιστορικός τραγουδοποιός Alan Parsons. Τον Φλεβάρη του τρέχοντος έτους το EP τους «Love» και πάλι σε παραγωγή Parsons έγινε η τέταρτη δισκογραφική τους δουλειά, πριν ξεκινήσουν μια σειρά συναυλιών στην Ευρώπη και περάσουν κι από τη χώρα μας. Ο «Όχος της Μουσικής» συνομίλησε με τον frontman και τραγουδιστή της μπάντας Αλέξανδρο Μίαρν -που δεν μασάει ποτέ τα λόγια του όντας ένας ανήσυχος άνθρωπος και δημιουργός- για τους Electric Litany, τη μουσική, την κρίση και άλλα διάφορα που θα διαβάσετε παρακάτω.

Αλέξανδρε, καλησπέρα από Κύπρο. Απ' όσο γνωρίζω ετοιμάζεστε για μια νέα κυκλοφορία μέσα στο 2016 και μετά από το E.P. σας «Love», που ήταν σε παραγωγή του Alan Parsons. Πες μας μερικά λόγια για το νέο άλμπουμ και αν θα συνεχιστεί η συνεργασία σας μαζί του

στην καρέκλα του παραγωγού.
Καλησπέρα από Λονδίνο. Μετά από το E.P., που ήταν η πιο πρόσφατη συνεργασία με τον Parsons, δουλεύουμε πλέον τον τρίτο μας δίσκο, με σκοπό να ηχογραφήσουμε τον Σεπτέμβρη. Δεν έχουμε ακόμη κάποια ιδέα για την παραγωγή με τον Parsons και σε αυτό το δίσκο, όλα είναι ανοιχτά. Προς το παρόν δουλεύουμε μόνο τη μουσική.

Ακούγοντας τα δυο LP σας έχω κάπως στο μυαλό μου πως το ένα είναι η φυσική συνέχεια του άλλου, και μουσικά αλλά και στιχουργικά. Μια ιστορία ενός ανθρώπου που ρίχτηκε στον πόλεμο για να κερδίσει κι ένας πόλεμος απ' όπου αυτό το παιδί θα «υποφέρει» για να ανανήψει. Καταλήγει ποτέ κάπου αυτή η διαδρομή ή συνεχίζεται αέναα;
Καταλήγει και δεν καταλήγει ταυτόχρονα. Αν πάρουμε ως αυθαίρετη προοπτική πως η μουσική που γράφουμε είναι αυτό που ζούμε έξω και μέσα μας, τότε ποτέ τίποτα δεν τελειώνει.

Έξω μας τα τελευταία χρόνια έχουν έρθει τα πάνω-κάτω και το ζούμε όλοι, κάνουμε μικρές και μεγάλες μάχες με

τον νεοφιλελευθερισμό και την ακροδεξιά ως μια γενική κοινωνική παρητήρηση και επειδή όντως συμβαίνει, πρέπει να το παραδεχόμαστε και να μας υπενθυμίζει καθημερινά πως η μάχη - η διαδρομή πρέπει να συνεχίζεται από τον καθένα μας για την κοινωνική απελευθέρωση.

Τη βαρβαρότητα την έχουν φάει στη μάπα οι Έλληνες όπως και εσείς στην Κύπρο, μα όπως και κάθε λαός ειδικότερα τα τελευταία χρόνια για χάρη νεοφιλελεύθερων σκουληκιών ανεξαρτήτου εθνικότητας. Το θέμα δεν είναι εθνικό παρά μόνο ταξικό και πρέπει να σπάσει αυτός ο φαύλος κύκλος το συντομότερο με κάθε τρόπο, βίαιο ή μη.

Σίγουρα φαντάζει μια κοινωνική απελευθέρωση για όλους μας πιο μακρινή από ότι πριν από οκτώ χρόνια, μα σίγουρα δεν είναι αδύνατη και γι' αυτήν αέναα θα προσπαθούμε. Χωρίς αυτήν δεν πραγματώνεται ολοκληρωτικά ούτε ο έρωτας ούτε η έκφραση ούτε η τέχνη όπως της αξίζει.

Ποια η σχέση σας γενικά με την ποίηση και τη λογοτεχνία ως μπάντα και ως επιρροές πάνω στη μου-

σική και στον στίχο; Το ρωτάω αυτό πέρα από τις αναφορές που έχετε κάνει σε Ρίτσο και Γκίνσμπουργκ, στα δυο άλμπουμ σας.

Είναι κάτι που απλά δουλεύει μόνο του και δίνει ένα ακόμη επίπεδο στη μουσική μας.

Η ελληνική ανεξάρτητη αγγλόφωνη σκηνή πάνω στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει ανεβεί πολλά σκαλοπάτια με πάρα πολύ δεμένα συγκροτήματα και άλμπουμ με καλές παραγωγές. Το όλο πράγμα κινείται έντονα, παρ' όλη τη συνεχιζόμενη και αυξανόμενη κατάσταση της κρίσης. Πού νομίζεις ότι οφείλεται αυτό και πώς βλέπεις γενικά τα εγχώρια μουσικά πράγματα;

Η κρίση δεν είναι συνυφασμένη απαραίτητα με τη μη δημιουργία (συνήθως το αντίθετο συμβαίνει). Σίγουρα σκοντάφτει σε ανθρώπους που λόγω πρακτικών δυσκολιών δεν μπορούν να αφιερώσουν τον χρόνο που θα ήθελαν στη μουσική, μα με τον έναν τρόπο ή τον άλλον οι ανεξάρτητοι μουσικοί στην Ελλάδα βρίσκουν τον τρόπο να κάνουν τη μουσική τους και αξίζουν έναν ειλι-

www.simerini.com.cy

κρινή θαυμασμό. Και εμείς στο Λονδίνο είμαστε στη working class κατηγορία και νιώθουμε άνετα εκεί που ανήκουμε, εκεί που όλα είναι πιθανά.

Ένα λίγο πιο σκοτεινό βέβαια ξεκαθάρισμα που μας ενοχλεί στο φαινόμενο που αναφέρθηκες, είναι ένα κάποιο πομπη καλοδεχούμενο ταξικό φίλτρο σε ορισμένες μουσικές παρουσίες στην Ελλάδα. Λόγω της κρίσης που προανέφερες, ξεχωρίζουν ευκολότερα μέσα σε αυτή την αγγλόφωνη σκηνή ορισμένες μουσικές προσπάθειες, όπου είναι πιο εμφανές το στοιχείο του budget και του ξοδέματος για προώθηση, παρέα πάντα με το φαίνεσθαι, αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα το καθαρά μουσικό μέρος.

Πάντα βέβαια υπήρχαν τα «κενά περιχομένου trends», όπως ο σημερινός ξεφλιτισμένος μιμητικός απολιτικός χιπστερισμός, που μόνο γέλιο πρέπει να προκαλεί, από τη μουσική σκηνή του Los Angeles μέχρι το Λονδίνο και ως την Αθήνα.

Η καλή μουσική μιλάει από μόνη της χωρίς φρου φρου και τέτοια καλή μουσική υπάρχει πολλή στην ελληνική ανεξάρτητη και σε όλη τη γη.

Πρώτη φορά για συναυλία στην Κύπρο, απ' όσο γνωρίζω, και καλεσμένοι στον Φέγγαρο, που από χρόνο σε χρόνο γίνεται ακόμα καλύτερος, συστήνοντας μπάντες και μουσικούς στο εγκώριο κοινό. Έχεις γενικά κάποια εικόνα για τα μουσικά πράγματα στο νησί;

Πρώτη φορά Κύπρο και μας χαροποιεί ειλικρινά, γιατί δεχόμαστε πολύ θετικά σημάδια από το νησί, όπως και εκτιμούμε πολλούς καλούς μουσικούς και φίλους από την Κύπρο. Μικρές αλλά υπερδραστήριες ομάδες, που όχι μόνο κρατούν το μουσικό επίπεδο στην Κύπρο μα και το επεκτείνουν, είναι ό,τι πιο υγιές μπορεί να έχει ένας τόσο ιδιόμορφος τόπος. Δεν έχουμε λόγο να καλοπιάνουμε, μα μια από αυτές τις ομάδες είναι τα παιδιά του Φέγγαρου - Λουβάνας. Ακούμε τα κατορθώματά τους και εδώ στο Λονδίνο. Σε όλη αυτή την απάντηση εξαιρούμε πάντα τη νοσηρή τηλεοπτική ποπ της Κύπρου (και όλης της Γης) και οτιδήποτε παρόμοιο ελαφρότητας, αισθητικής και καλλιτεχνικού βάρους.

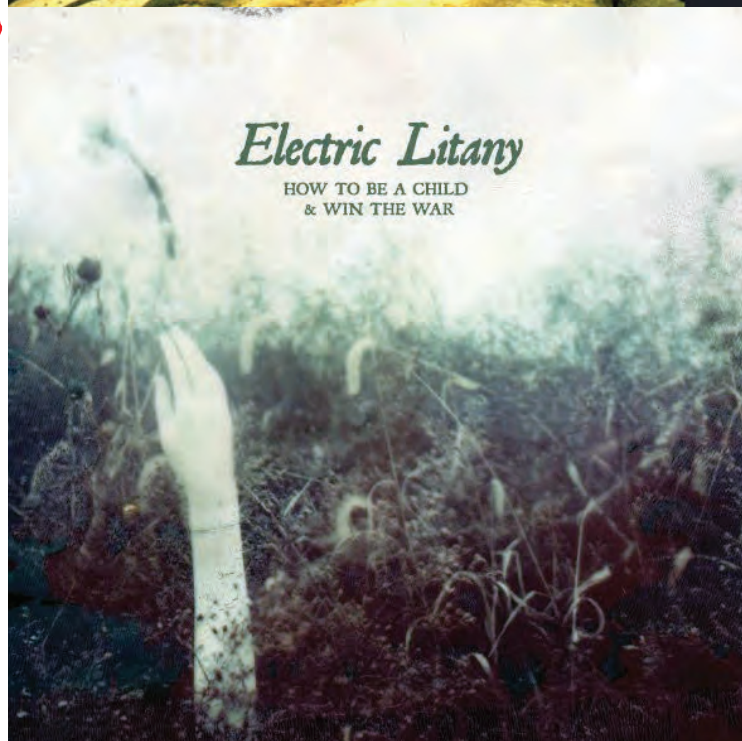
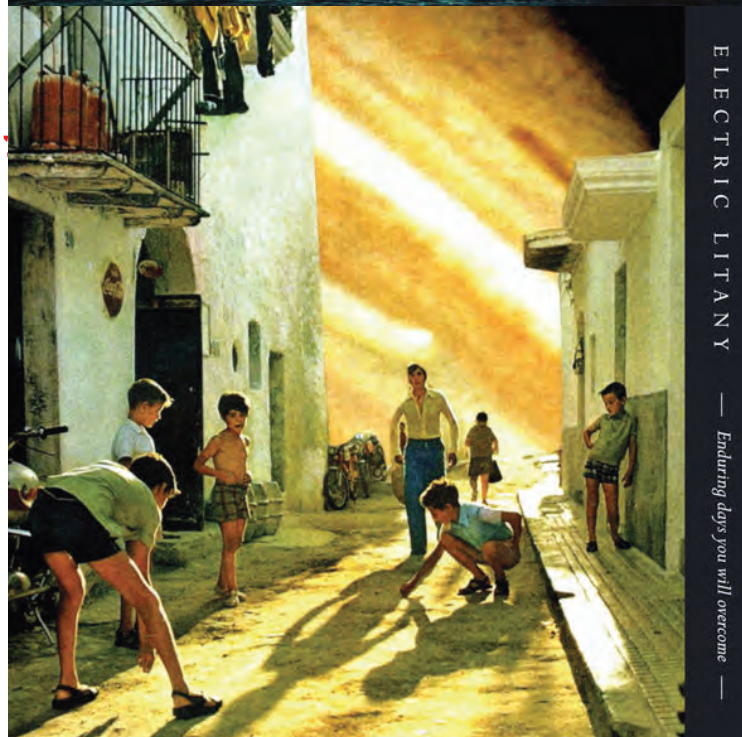
Η καταληκτική κλισέ ερώτηση γράφει. Τι να περιμένει ο κόσμος από τους Electric Litany που κλείνουν φέτος το φεστιβάλ;

Δουλεύουμε μουσικά μεταξύ μας πλέον σε ρυθμούς που ποτέ δεν είχαμε συνηθίσει. Προετοιμάζουμε τον νέο δίσκο και είμαστε μεταξύ tour. Στην Κύπρο θα ντεμπουτάρουμε δείγμα του νέου δίσκου και της νέας προσέγγισής μας. Θέλουμε να δώσουμε πίσω στον κόσμο μέσα από την καρδιά μας ό,τι μπορούμε το βράδυ του Ιουλίου που θα είμαστε εκεί και τέτοια υπόσχεση δεν παίρνεται πίσω.

Σημ: Οι Electric Litany εμφανίζονται ζωντανά στο Φεστιβάλ Φέγγαρος την Κυριακή 31 Ιουλίου ως headliners. Περισσότερα για το φεστιβάλ στη σελίδα <<http://louvana.com.cy/>>

Μπορείτε να ακούσετε τα άλμπουμ τους στην σελίδα <<http://innerear-electriclitany.bandcamp.com/>>

ΕΛΕΚΤΡΙΚΗ ΛΙΤΑΝΙΑ

ART AERI LTD

Βασίλισσα Ελισάβετ Β'

Η Ελισάβετ Β' γεννήθηκε στις 21/04/1926. Είναι η βασίλισσα δεκαέξι ανεξαρτήτων κρατών, φέροντας κάθε στέμμα και τίτλο ισότιμα.

Ανέβηκε στον θρόνο στις 6 Φεβρουαρίου 1952 και αποτελεί τον μακροβιότερο μονάρχη στην ιστορία του Ηνωμένου Βασιλείου και τη μακροβιότερη βασίλισσα στην παγκόσμια ιστορία, όσον αφορά τα χρόνια που έμεινε στην εξουσία. Το 1947 η Πριγκίπισσα Ελισάβετ από τη Νότια Αφρική, σε ηλικία 21 ετών, έλεγε:

«Δηλώνω ενώπιον όλων σας ότι ολοκλήρη η ζωή μου, είτε είναι μεγάλη ή σύντομη, θα είναι αφιερωμένη στη φροντίδα σας και τη φροντίδα της μεγάλης αυτοκρατορικής οικογένειάς μας στην οποία όλοι ανήκουμε».

Η Ελισάβετ συνάντησε τον μελλοντικό σύζυγό της, Πρίγκιπα Φίλιππο της Ελλάδας και της Δανίας, το 1934 και το 1937. Μετά από μία άλλη συνάντηση στο Βασιλικό Ναυτικό Κολέγιο στο Ντάρτμουθ τον Ιούλιο του 1939, η Ελισάβετ, αν και μόλις 13 ετών, δήλωσε ότι είχε ερωτευτεί τον Φίλιππο. Ο αρραβώνας τους ανακοινώθηκε επίσημα στις 9 Ιουλίου 1947.

Η Ελισάβετ και ο Φίλιππος παντρεύτηκαν στις 20 Νοεμβρίου 1947 στο Αββαείο του Ουέστμινστερ. Έλαβαν 2.500 γαμήλια δώρα και 10.000 τηλεγραφήματα απ' όλον τον κόσμο. Η Ελισάβετ και ο Φίλιππος απέκτησαν τέσσερα παιδιά, μεταξύ των οποίων και τον Κάρολο, διάδοχο σήμερα του θρόνου. Στις 2 Ιουνίου 1953, σε τελετή που έγινε στο Αββαείο του Ουέστμινστερ, έγινε η ενθρόνιση, η οποία ήταν η πρώτη στέψη που μεταδόθηκε τηλεοπτικά σε όλον τον κόσμο. Το 2002 εορτάστηκε το Χρυσό Ιωβηλαίο της Ελισάβετ ως Βασίλισσας, τα 50 χρόνια δηλαδή από την άνοδό της στον θρόνο. Η αδελφή και η μητέρα της πέθαναν τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο αντίστοιχα. Πραγματοποίησε περιοδείες σε όλα τα βασίλεια της Κοινοπολιτείας, όπως είχε κάνει και το 1977, ενώ πολλές εκδηλώσεις και εορτασμοί έγιναν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Στο Λονδίνο ένα εκατομμύριο άνθρωποι παρακολούθησαν τις εκδηλώσεις του Ιωβηλαίου.

Το 2012 εορτάστηκε το Διαμαντένιο Ιωβηλαίο της Βασίλισσας, καθώς ήταν η χρονιά της 60ής επετείου από την άνοδό της στον θρόνο. Σε διάγγελμά της στις 6 Φεβρουαρίου 2012 δήλωσε μεταξύ άλλων: «Σε αυτήν την ξεχωριστή χρονιά, εγώ αφιερώνω τον εαυτό μου εκ νέου στην υπηρεσία σας...»

Για περισσότερες πληροφορίες αποθεθείτε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Α/σία

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Βρετανία-Ευρώπη

Μάχη

με την

ιστορία

Ιστορίες αλλιώς //

Brexit, ναι, αλλά και... Briexit; Κοινωνικά και γεωγραφικά διχασμένη δείχνει το «brexit» μια Βρετανία ανέκαθεν αμφίρροπη στη στάση της προς την Ευρώπη

Η μάχη του Σομ, στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, η πιο αιματηρή στην ιστορία της ανθρωπότητας.

ΤΙΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Είναι ανόητο να μπορούμε σε μία λέξη-σχημα όπου δεν ανήκουμε, που μπορεί να μην διαρκέσει, και από όπου μια μέρα οπωσδήποτε θα φύγουμε!». Χρονολογημένη πίσω στον Ιούλιο του 1971, η δήλωση αυτή, του ανταποκριτού, τότε, των Times κι αργότερα διευθυντού του Συντηρητικού περιοδικού Spectator, Richard Gale, αποκτά τώρα, σαράντα πέντε χρόνια αργότερα, τα εύσημα του προφητικού λόγου. Στοχαστική, στον ευρωσκεπτικισμό της, απόφαση που ο Richard Gale επιχειρηματολόγησε σε άρθρο-συμβολή του σε εκτενές colloquium που το έγκριτο περιοδικό Encounter αφιέρωνε, τον Ιούλιο του 1971, στα επιχειρήματα, από βρετανικής πλευράς, για την είσοδο ή όχι της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Αλλά, η ιστορία της διαμάχης για το βάθος και το «εύρος» της σχέσης της Βρετανίας με την Ευρώπη, είναι και μια μάχη με την ιστορία. Διότι, αν έμεινε στην ιστορία ο αφορισμός του Τσώρτσιλ ότι «η Βρετανία πάντα ήταν και θα είναι συνδεδεμένη με την Ευρώπη, αλλά δεν αποτελούσε ποτέ μέρος της»,

η τσαρτσιλία (με τις Tory αυτοκρατορικές της προσπλώσεις) δήλωσε για το «ευρωδιφορούμενο» της Βρετανίας παραγνωρίζει τον βαθμό και τον τρόπο με τον οποίο η Ευρώπη είναι μέρος της Βρετανίας, της ιστορίας και της ταυτότητας της. Ακόμη κι αν οι Άγγλοι -διότι πρέπει να διαφορίσουμε Άγγλους από τις άλλες εθνότητες της Βρετανίας-αρέσκονται και θέλουν να αντιλαμβάνονται τους «νησιώτες» εαυτούς των σε αντιδιαστολή προς την ηπειρωτική Ευρώπη, κι ειδικά τους «frogs» (αλλά και τους «Fritz» - «but don't mention the war!»), πόσο συστατική της ταυτότητας των εταίρων σε ένα «παράξενο ζευγάρι» η ετεροκαθοριστική συμμετοχή τους σε αυτό το ζευγάρι; «Άρτιο» και «περιττό» είναι αναγκαίως -αλληλοκαθορίζοντες- αριθμοί, μας είχε ήδη αφορίσει ο Φιλσόσοφος. Στον Όσκαρ εννοείτε το άλλο του, τον Φήλιξ, στον Άντριου τον Αντρέ, κι είναι χαρακτηριστική η επιτυχία που είχαν οι χαριτωμένοι αγγλο-γαλλισμοί της τηλεοπτικής κωμωδίας Allo- Allo, του γαλατικού αντιστασιακού χωριού στην διάρκεια της γερμανικής κατοχής (αγγλική απάντηση ο Αντρέ στον Αστερίξ;) στο BBC.

Θέμα ταυτότητας

As επιχειρήσουμε εδώ να δούμε το πρόβλημα του brexit ως κυρίως

βρετανικό, όχι ευρωπαϊκό, θέμα ταυτότητας κι όχι δομικό πρόβλημα ισοζυγίου πλεονεκτημάτων - μειονεκτημάτων ή ταμειακών ροών, ή, ευρύτερα, ως απότοκο της απογοήτευσης των Βρετανών από μια Ευρώπη που δεν εκπλήρωσε το υψηλό τους «όραμα» γι' αυτήν! Η Κύπρος και η Ελλάδα είναι στην Ευρώπη, γιατί είναι ευρωπαϊκές με έναν τρόπο που δεν πίστεψαν ποτέ πως είναι οι Βρετανοί, «συνδεδεμένοι» -οι Brits- με την Ευρώπη, αλλά ποτέ μέρος των ολοτήτων της, πολιτικών, αυτοκρατορικών, θρησκευτικών φιλοσοφικών, όπως εξηγεί στο κείμενό του ο Richard Gale. Αν στις κυπριακές κι ελληνικές δημοσιογραφικές αναλύσεις για τις «αιτίες» του brexit πρυτάνευσε η αναφορά στην απογοήτευση των λαών για την υποκατάσταση του οράματος μιας Ευρώπης των αξιών του ανθρωπισμού από τα στυγνά «fasces» της γερμανοκρατούμενης δημοσιονομικής τυραννίας και τα γραφειοκρατικά Άουσιβιτς των μαζικών κοινωνι-

κών εκκαθαρίσεων, κινούμενα όχι λιγότερο από κείνον τον ανθήλιο φθόνο του σκοτεινού δάσους για την φιλάνθρωπη ζωή των πόλεων του Νότου, κι ό,τι άφησαν από ελληνορωμαϊκό πολιτισμό στην Ευρώπη οι «βάρβαροι» του

Καβάφη, αυτό αφορά τα δικά μας προβλήματα, ως Κύπρος κι ως Ελλάδα, με την Ευρώπη. Διότι είναι κύρια ο ευρωπαϊκός νότος που συνιστά την ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική περιφέρεια, κι εδώ εκδηλώθηκε κι έγινε πικρώς αντιληπτό το πρόβλημα των ευρωπαϊκών ελλειμμάτων, κι έτσι πρέπει να τα προβάλλουμε, κι είναι τώρα καιρός πρόσφορος να το κάνουμε. Φιλοσοφικών ελλειμμάτων, κι όχι μόνο δημοσιονομικών, σε μια γερμανοκρατούμενη ευρωγαλέρα φτιαγμένη να υπηρετεί την γερμανική πρωτοκαθεδρία ή και επικυριαρχία των τεραστίων γερμανικών πλεονασμάτων των €280

δισ, που δεν αναδιανέμονται, όπως εξηγεί ότι θα έπρεπε να συμβαίνει ο Ευρω-Μινώταυρος του Βαρουφάκη.

Φιλοσοφικά - αξιακά ελλείμματα

Ελλείμματα της Ευρώπης φιλοσοφικά, αξιακά, που αφορούν τον επανακαθορισμό του ευρωπαϊκού οράματος, όχι ως συντάγματος αλλά ως προτάγματος. Για μια Ευρώπη των αξιών του Ανθρώπου κι όχι την απαθείσια από τον όλο και πιο Γοτθικό Καρλομάγνο βιασθείσα Ευρώπη του γραφειοκρατικού ιερατείου των Βρυξελλών και των χρυσοφόρων Μήδων σατραπών του, ό,τι οι Άγγλοι στο brexit καταψήφισαν ως το απεχθές «gravy train» των αυτάρεσκων, νεοφιλελευθερίως αυτοδονιζόμενων «brussell sprouts». Αν το brexit είχε κοινωνικοοικονομικά αίτια, όπως έδειξε η κοινωνική και δημογραφική γεωγραφία μιας Βρετανίας διχασμένης, σχεδόν 50 - 50 ανάμεσα στα «brexit» και «bremain», τα θύματα και τους κερδισμένους της παγκοσμιοποίησης και των προς τα έξω οικονομικών και πολιτικών ολοκληρώσεων, πιο κοντά στο αίσθημα του brexit ίσως είναι η ψυχοθεραπεύτρια Philippa Perry που εξηγήσε στην Guardian, με ψυχοθεραπευτικούς σκοπούς για τα «brexit blues»: «Να, είμαστε πίσω στα 1930. Οι πτωχοί ψέγγουμε τους ξένους

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

για την φτώχεια μας, τους Γερμανούς και τους Εβραίους!».

Κρατά πολύ ένας Εκατονταετής Πόλεμος

Η Βρετανία, λοιπόν, εκτός Ευρώπης; Δεν είναι η πρώτη φορά, βέβαια! Την εξεδίωξε, το πρώτον, ο Εκατονταετής Πόλεμος με την Γαλλία, το νικηφόρο υπέρ της Γαλλίας αποτέλεσμα του οποίου, το 1453, στέρησε την Αγγλία από όλες τις κτήσεις της στην Γαλλία. Δυναστικός, κατ' αρχήν πόλεμος, στάθηκε ιστορικά σημαντικός στο ότι θεμελίωσε τόσο το γαλλικό όσο και το αγγλικό εθνικό αίσθημα, αλλά και την πολωτική κατά των Γάλλων αντίληψη της εθνικής ταυτότητας και χαρακτήρα των Άγγλων: Οι ροζμπίφ Άγγλοι «beefeaters» κατά των «frogs» Γάλλων. Η γεωγραφική, τότε, αποξένωση των Άγγλων από την Ηπειρωτική Ευρώπη, ως συνέπεια του Εκατονταετούς Πολέμου, πλάτυνε εξ άλλου την Μάχη σαν φυσικό σύνορο αλλά και σαν πολιτισμικό όρισμα των Άγγλων, ενισχύοντας, για 500 χρόνια τώρα, τον βρετανικό νησιωτισμό που χαρακτηρίζει το βρετανικό αυτοείδωλο και συμπεριφορά στην διεθνή σκηνή.

Αλλά και διαμάχη με τους πέραν τής, πάντα «μάχιμς», Μάχης που κατέλιπεν σημαντικά ορίσματα, πολι-

τικά, συνταγματικά, ιστορικά, εθνικά, πολιτισμικά, ακόμη και γεωστρατηγικά σε ό,τι οι ίδιοι οι Βρετανοί αντιδιαστέλλουν προς την ηπειρωτική Ευρώπη ως «the Isles». Να προσθέσουμε, για παράδειγμα, ότι επιφέροντας δυσάρεσκεια και πολιτική αναστάτωση στους Οίκους των Άγγλων Πλανταγενετών ευγενών, η ήττα στον Εκατονταετή Πόλεμο είχε και συστατικές της αγγλικής δυναστικής ενοποίησης και πολιτικής ταυτότητας συνέπειες: Οδήγησε στους δυναστικούς πολέμους των Ρόδων (1455-1487), ανάμεσα στον Οίκο της Υόρκης, με εραλδικό έμβλημα το λευκό ρόδο, και τον Οίκο του Lancaster, με έμβλημα το κόκκινο ρόδο. Η νίκη, το 1487, του Οίκου του Lancaster, υπό τον Ερρίκο Τυδώρ, επί του Οίκου της Υόρκης, με ηγέτη εδώ τον Ριχάρδο τον Τρίτο, έφερε και τον συμφιλιοτικό γάμο του νικητού με την πρωτότοκη θυγατέρα του Ριχάρδου Ελισάβετ και, έτσι, το πάντρεμα των δύο Οίκων και των χρωμάτων τους στην ερυθρόλευκη σημαία της Αγγλίας - τον κόκκινο σταυρό του Αγίου Γεωργίου - στην οποία οι Τυδώρ βασίλευσαν μέχρι το 1603. Σημαία διακριτή, βέβαια, στους ποδοσφαιρικούς αγώνες της Εθνικής Αγγλίας - την βλέπατε πίσω από θλιμμένα μάτια στον ευρωδιασυρμό από την Ισλανδία, στο Euro 2016 - αλλά και παντρεμένη με την σκωτική σημαία του χιαστί σταυρού του Αγίου Ανδρέα σε θαλασσινό μπλε φόντο, στην γνωστή σημαία του Ηνωμένου - έως τότε; - Βασιλείου.

Η γαλλική αντιπαλότητα

Ήταν η ξεροκέφαλη γαλλική αντιπαλότητα, άλλωστε, με τα δύο απανωτά «όχι» του εθνικιστή Ντε Γκολ, το 1960 και το 1967, που κράτησε την Βρετανία έξω από την Ευρώπη, μετά την πρώτη της αίτηση για ένταξη, από τον Harold Wilson. Η περιφρονητική δήλωση του Ντε Γκολ για την Βρετανία: «l'Angleterre, ce n'est plus grand chose», καθώς η γαλλική οικονομία, τότε, κάλπασε στην χρυσή της μεταπολεμική τριακονταετία, les Trentes Glorieuses, έφερε την βρετανική ξεροκέφαλη αντιγαλλική επιμονή για ένταξη, με νέα αίτηση από τον MacMillan το 1971. «Φραγκοφωνιάδες», λοιπόν, στην εριστική στάση τους οι Βρετανοί στην Ευρώπη, αλλ' αυτό δεν αφορά μονάχα τις πείσμονες οικονομικές διεκδικήσεις τους στις σχέσεις τους με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή Κοινότητα, από την οποία η Θάτσερ διεκδίκησε αγωνιστικά επιστροφή χρημάτων, μόλις πήρε την βρετανική πρωθυπουργία. Αφορά και την πολωτική προς τους Γάλλους σχέση των Άγγλων, αφού τα «όχι» των Γάλλων υποδαύλισαν τον (όποιο και όποτε) φιλοευρωπαϊσμό των Άγγλων, ενώ τα «ευρωπαϊκά» ουί των Γάλλων φέρνουν τα δύστροπα «όχι» του (όποιο και όποτε) ευρωσκεπτικισμού των ροζμπίφ. Beef, as to σημειώσουμε παρεμπιπτόντως εδώ, που ανάγεται στο γαλλικό, λατινογενές «boeuf», εκ του λατινικού «bovis», που καθιερώθηκε ταξικά μετά το 1066 και την μετά την μάχη του Hastings εισβολή των Νορμανδών, που κυριάρχησαν στην Αγγλία ως η «noblesse» τάξη, ανάλογα μετονομάζοντας το μενού - και όχι μόνο - της άρχουσας νορμανδικής πια τάξης. Οι Άγγλοι βασιάλοι στα χωράφια συνέχισαν να παράγουν το boeuf των

Νορμανδών αρχόντων τους ως «οχ», το «porc» (εκ του «porcus») ως «hog» και «pig» το agneau εκ του «agnus» ως sheep: οι σαζονικές, πρωτογερμανικές μονοσύλλαβες ονομασίες ενάντια στις εξευγενισμένες, πολυσύλλαβες, λατινογενείς των Νορμανδών. Κι οι γαλατο-τραφείς νεοαριστοκράτες της νεωτερικότητας αναρωπιούνται, τρώγοντας το brie τους στα λονδρέζικα brasserie, αν το brexit θα σημαίνει κι ένα αναδιπλωτικό, νησιωτικό, πίσω στις σπηλιές του Cheddar Gorge «συντυρτικό Briexit»! Αναφερόμαστε, βέβαια, στο φαράγγι του Cheddar, στην κομψότητα του Σάλσμπουρ, έξω από το Bath, στις σπηλιές του οποίου παρήγετο το ομώνυμο τυρί, σε διάφορες διαβαθμίσεις ωριμότητας, όπως κι οι ψήφοι στις δημοσκοπήσεις! «Do you want me to criss-cross the room, or do you rather have me circumambulate?», έπαιξε ο γράφων με τον πολιτισμικό δυϊσμό της αγγλικής, όταν η νοσοκόμα στο Whittington Hospital μου ζήτησε να διασχίσω το δωμάτιο για να δει πώς τα πάει το συρνώμενο ποδάρι μου. «Just do it!», διέταξε υλακτώσα με τα αυστηρά, γερμανοσαζονικά, γαυγίζοντα μονοσύλλαβά της η νοσοκόμα! Αυτά, πολύ πριν πάρει πόδι η χώρα της από την ευρωμέτωπη Ευρώπη, των «fat cats». Ή, «superembellished felines»!

The omen is in the nomen: τα «όχι» των νομιναλιστών στην καθ' όλα Καθολικίζουσα Ευρώπη

Από τον Πόλεμο των Ρόδων στο Όνομα του Ρόδου; Είναι στο περίφημο μυθιστόρημα του σημειολόγου Umberto Eco, το βαρυσήμαντο ή μετανεωτεριστικά «πολυσήμαντο» μυθιστόρημα Name of The Rose (1984), πάντρεμα ή crossover ανάμεσα σε αστυνομικό και σημειωτικό μυστήριο, και με κάμποιση διακειμενική παραπομπή στους λαβυρινθούς του Μπόρχες, όπου βρίσκουμε πιο γλαφυρά δοσμένη την αντιδιαστολή του βρετανικού εμπειριστικού κι ελεύθερου από προϋποτιθέμενες καθολικές προκειμένες αναλυτικού, λογικού πνεύματος, που κινείται στην βάση επαγωγικών συλλογισμών, αρυόμενων από επί μέρους ενδείξεις κι

όχι αυτοβελαιούμενων παραγωγικών (deductive) αποδεικτικών συλλογισμών που αποδεικνύουν στο συμπέρασμα, ότι ήδη εγκλείεται και γίνεται παραδεκτό στις καθολικές προκειμένες. Ο πρότυπος για την αριστοτελική και σχολαστική μεσαιωνική επιστήμη αποδεικτικός συλλογισμός της

Barbara, των τριών καθολικών καταφατικών προτάσεων, ή ο μη βεβαιωτικός, από των σημείων, δηλαδή ενδείξεων, συλλογισμός του δευτέρου σχήματος, που ψάχνει νέα, αλλά πειραστική, όχι βεβαία γνώση σε συμπεράσματα που συνάγονται από ενδείξεις έξω των βεβαιωτήτων του κλειστού, ολοποικιτικού συστήματος;

Με σημειολογικό παιγνίδι, ο σημειωτιστής Eco κρύβει στο όνομα του Βρετανού καλογέρου fr William of Baskerville και το καλογεροπαίδι του, τον Adso, μια διπλή διακειμενική αναφορά στον εκ Βρετανίας νομιναλιστή Γουλιέλμο του Occam, όπως και στον ήρωα του Conan Doyle στο αστυνομικό μυθιστόρημα «Τα σκυλιά του Μπάσκερβιλ» («The Hounds of Baskerville»): Τον αναλυτικά, στην βάση εμπειρικών ενδείξεων σκεπτόμενο Sherlock Holmes, και τον συνοδό φίλο του, γιατρό Watson. Elementary, dear «Adso!» Το μοναστήρι των Βενεδικτίνων, στην βόρεια Ιταλία, όπου σχεδιάζεται το 1327 μια συνάντηση

αντιπάλων σχετικά με τους Όρκους της Πενίας ομάδων του Τάγματος των Φρανσισκανών - αφήνω στην φαντασία σας την αυθαίρετη σύνδεση με τους Μνημονιακούς ή όχι ευρωπαϊκούς Όρκους της Λιτότητας - γίνεται θέατρο μιας σειράς φόνων που καλείται να διαλευκάνει ο σκακιμικός στις εμπειρικές συλλογιστικές του Βρετανός Σερλοκκολμικός William of Baskerville. Η σκοτεινή δαιδαλώδης βιβλιοθήκη στην οποία γίνονται οι φόννοι παραπέμπει τόσο στην ερμηνευτική περιπλοκότητα των λαβυρινθωδών βιβλιοθηκών του Μπόρχες όπου το άπειρο του αριθμού αναείρει την προσιτή ευρυθυμία της τάξης, όσο - αυθαίρετοίμε κι εμείς - στο δαιδαλώδες των διαδρόμων της συγκεντρωτικής γραφειοκρατίας των Βρυξελλών που απέρριψε το brexit.

Το σκοτεινό «ιερατείο» των Βρυξελλών

Βρίσκοντας τον δικό του, εμπειρικά μεθοδικό συλλογιστικό δρόμο έξω από τα φονικά ανιγνίματα της πολυδαίδαλης μοναστικής βιβλιοθήκης ο αδελφός 'Σέρλοκ' δείχνει το σκοτεινό Ιερατείο των Βρυξελλών, ουπς, των Βενεδικτίνων να προστατεύουν την Εκκλησιαστική Σχολαστική σοβαρότητα του επιβαλλόμενου στο (δημοσιονομικό) παρόν πένθους, ενάντια σε ένα φερόμενο δεύτερο τόμο της αριστοτελικής Ποιητικής αφιερωμένο στην - είπατε νομισματική, ή, χειρότερα, δημοσιονομική; - χαλάρωση της Κωμωδίας. Ο τυφλός στην σκοτεινή πίστη του στο αυτομαστιγωτικό Πένθος ως αναγκαίο εργαλείο για τον φόβο του Κυρίου, και των επί γης Εκπροσώπων Του, ανάπηρος μοναχός Σόιμπλε, ουπς, Χόρχε, περιφρουρεί απειλητικά τον Φόβο του Κυρίου, με ενίοτε φονικά τιμωρητικούς Όρκους αυτοτιμωρίας, όπως στην γνωστή σας λατρευτική του Θεού 17ωρη ολονυκτία συμπροσευχής με τον Έλληνα Πρωθυπουργό. Τα σκωπτικά εξώφυλλα των brexit εφημερίδων της Βρετανίας έδειξαν με ποιούς γέλωτες της απελευθερώνουσας Κωμωδίας υποδέχτηκαν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος οι Μπρεξιώτες.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

Τελικά κάτι φαίνεται πως αλλάζει στη Νέα Δημοκρατία, το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης σήμερα στην Ελλάδα. Η νεοσύστατη Γραμματεία Σχέσεων Κόμματος-Κοινωνίας της Ν.Δ. οργάνωσε εκδήλωση, στην οποία τιμήθηκε η μεγάλη τραγωδός του ελληνικού θεάτρου Άννα Συνοδινού, που επίσης διετέλεσε μέλος της Βουλής, υφυπουργός και Δημοτική Σύμβουλος, στον Δήμο της Αθήνας, με δήμαρχο τον αείμνηστο Μιλτιάδη Έβερτ, πρώην πρόεδρο της Ν.Δ.

Στην κατάμεστη αίθουσα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Θεοχαράκη, στο κέντρο της Αθήνας, τρεις σπουδαίοι άνθρωποι της Πολιτικής, του Πνεύματος και του Θεάτρου, αναφέρθηκαν στη Συνοδινού, που πέθανε ύστερα από μακρά ασθένεια στις 7 Ιανουαρίου του 2016. Ανήμερα τον Άγιο Ιωάννη, τη γιορτή του πατέρα της Ιωάννη και της μητέρας της Ιωάννας, δύο ανθρώπων που αγάπησε όσον κανέναν άλλο - όπως θύμισε στους παρευρισκόμενους στη σύντομη παρέμβασή του ο ανιψιός της, δημοσιογράφος και συνεργάτης της «Σημερινής» Γιάννης Συνοδινός.

Η Συνοδινού της πολιτικής

Η ακαδημαϊκός, πρώην βουλευτίνα και πρώην πρόεδρος της ελληνικής Βουλής, Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, ο ηθοποιός του Εθνικού Θεάτρου της Ελλάδας Κώστας Καστανάς και ο κριτικός θεάτρου Κώστας Γεωργουσόπουλος ανέπτυξαν τη δράση και την προσφορά της Συνοδινού σε μια τελετή που ράγισε καρδιές και έσπειρε νοσταλγία για τις «άλλες» εποχές του ελληνικού θεάτρου, αλλά και της ελληνικής πολιτικής.

«Η Συνοδινού ήταν ένας πολυτάλαντος άνθρωπος, που πίστευε στην Ελλάδα. Πίστευε στις ηθικές αξίες που κληρονόμησαν οι νέες γενιές από τους αρχαίους ημών προγόνους», υπέδειξε η Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, που παρουσίασε μερικούς από τους λόγους της εκλιπούσας στη Βουλή, κυρίως σε θέματα πολιτισμού, που θα μείνουν αξεχαστοί στην ιστορία. Το απίστευτο είναι πως η Νέα Δημοκρατία ποτέ δεν της εμπιστεύτηκε το αξίωμα της Υπουργού Πολιτισμού, ένα τέρας μόρφωσης και κουλτούρας, προτιμώντας να την κάνει Υφυπουργό Κοινωνικών Υπηρεσιών. Η κυρία Μπενάκη θύμισε επίσης σε όλους πως παρέλαβε η Συνοδινού το Τμήμα Γυναικών της Νέας Δημοκρατίας. «Δεν είχαμε Τμήμα Γυναικών. Και αυτή, στα χρόνια που πρόεδρός μας ήταν ο Ευάγγελος Αβέρωφ, μέσα σε λίγους μήνες κατάρτησε και συνάρπασε δεκάδες χιλιάδες Ελληνίδες και τις έφερε στο κόμμα μας», επισήμανε η πρώην Πρόεδρος της Βουλής, αναφέροντας στο τέλος και τη δραματική συνεδρίαση της Βουλής, στην οποία η Συνοδινού, διαμαρτυρόμενη για τη συμπεριφορά βουλευτίνας άλλου κόμματος, υπέβαλε την παραίτησή της από την πολιτική.

«Στην ουσία η Νέα Δημοκρατία δεν στάθηκε στο πλευρό της, γιατί ο τότε Πρόεδρος της Βουλής, Νανάς Τσαλδάρης, αντί να επαναφέρει στην τάξη τη βουλευτίνα των Οικολόγων Δύζη, που ανάρτησε πανό μέσα στο Κοινο-

Άννα Συνοδινού «Η τελευταία της μεγάλης γενιάς του Ροντήρη»

Αφιέρωμα // Η Νέα Δημοκρατία σε συγκινητική τελετή θυμήθηκε τη μεγάλη Ελληνίδα τραγωδό λίγους μήνες μετά τον θάνατό της. Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη, Κώστας Καστανάς και Κώστας Γεωργουσόπουλος μίλησαν για την Άννα Συνοδινού, ενώ ο ανιψιός της, Γιάννης Συνοδινός, θύμισε σε όλους πως μια «αριστερή» αγωνίστηκε όσο λίγοι για το μεγάλο κόμμα της Ελληνικής Δεξιάς

βούλιο, προκαλώντας τις διαμαρτυρίες της Συνοδινού γι' αυτή την ασέβεια, επανέφερε στην τάξη την ίδια την βουλευτίνα της Νέας Δημοκρατίας, που δεν ανέχτηκε αυτήν τη συμπεριφορά, αποχώρησε από την αίθουσα και ύστερα υπέβαλε την παραίτησή της. Που, δυστυχώς, έγινε δεκτή», υπενθύμισε ο ανιψιός της.

Δασκάλα του θεάτρου

Ο ηθοποιός Κώστας Καστανάς μίλησε για τη γνωριμία του με την αλθομνητη πρωταγωνίστρια του Εθνικού Θεάτρου της Ελλάδας, που υπήρξε και η πρώτη δασκάλα του στην υποκριτική. «Μπήκε μέσα στην αίθουσα, δύο μέτρα γυναικάρα, επιβλητική, ένα κυπαρίσσι. Έχασα τη λαλιά μου», παραδέχτηκε. Ο κ. Καστανάς αναφέρθηκε στο θεατρικό δίδυμο Συνοδινού-Κωτσόπουλου στις περισσότερες παραστάσεις του εθνικού θεάτρου, που άφησε εποχή. «Αυτό το κυπαρίσσι καλύτερα να μην το βλέπατε πως κατάντησε στο τέλος. Ήμουν ο τελευταίος συγγενής της που την είδε ζωντανή στη νοσοκομείο», είπε ο ανιψιός της, τονίζοντας πως οι τελευταίες ημέρες της θείας του ήταν μαρτυρικές γι' αυτήν. «Ήθελε να πάει κοντά στον πατέρα και τη μάνα της», ανέφερε. «Τελικά, ο Θεός, στον οποίο πίστευε με πά-

θος, την άκουσε και του Αϊ-Γιαννιού την πήγε κοντά τους», πρόσθεσε.

Τέκνο μιας μεγάλης κληρονομιάς

«Η Άννα Συνοδινού υπήρξε το τέκνο μιας μεγάλης κληρονομιάς, σε μια εποχή που ο πολιτισμός χειμάζεται», επισήμανε ο κριτικός Κώστας Γεωργουσόπουλος, τονίζοντας πως η Συνοδινού υπήρξε πνευματικό τέκνο του Ροντήρη, «πατέρα» του εθνικού θεάτρου της Ελλάδας. «Ήταν η τελευταία της μεγάλης γενιάς του Ροντήρη. Μάθαμε το θέατρο μαζί της. Ήταν η μεγαλύτερη τραγωδός της Ελλάδας», επισήμανε.

Ο ανιψιός της μίλησε γι' αυτούς που η θεία του αγάπησε περισσότερο, τον πατέρα, τη μάνα της και τα αδέρφια της, Δημοσθένη και Νίκο. Ανέφερε, επίσης, πως όταν η Συνοδινού είπε στον Καραμανλή πως δεν ανήκε ιδεολογικά στο κόμμα του, όταν της πρότεινε να είναι υποψήφια, αυτός την άφησε κεραυνοβλημένη, λέγοντάς της: «Μα, Άννα μου, εσύ θα είσαι η αριστερή πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας». Αναφέρθηκε, επίσης, στον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, λέγοντας πως η θεία του πίστευε ότι μόνο αυτός θα μπορούσε να λύσει το οικονομικό πρόβλημα της Ελλάδας, ενώ αναφέρθηκε και στην Κλαίρη Αγγελίδου, πρώην Υπουργό Παιδείας και

Πολιτισμού της Κύπρου, με την οποία η θεία του είχε μεγάλη φιλία. «Την κάλεσε η κυρία Αγγελίδου να πάει στην Κύπρο με την ευκαιρία της Ημέρας της Γυναίκας», είπε ο Γιάννης Συνοδινός. «Άκουσε, Κλαίρη μου, της απάντησε η Συνοδινού, εγώ δεν πιστεύω σε τέτοια πανηγύρια, να βλέπω τις γυναίκες να ανεβαίνουν σε τραπέζια και να χορεύουν. Η γυναίκα, για να αποκτήσει την ισοτιμία της με τον άντρα, πρέπει να εργαστεί σκληρά. Μονάχα έτσι θα έχει τον σεβασμό όλων».

Για την απόφαση της Νέας Δημοκρατίας να τιμήσει την Άννα Συνοδινού μίλησε η επικεφαλής της Γραμματείας Σχέσεων Κόμματος - Κοινωνίας, δικηγόρος Ζωή Ράπτη, τονίζοντας πως σε μια εποχή απόγνωσης για τους περισσότερους Έλληνες η μεγάλη τραγωδός παραμένει φωτεινό παράδειγμα υπομονής και επιμονής.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν επίσης ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Βουλής Δημήτρης Σιούφας, η πρώην Υπουργός Πολιτισμού Φάνη Πάλλη - Πετραλιά και πολλά μέλη του Τμήματος Γυναικών της Νέας Δημοκρατίας, που τα περισσότερα «στρατολογήθηκαν» από την Άννα Συνοδινού, καθώς και προσωπικότητες του ελληνικού θεάτρου και των τεχνών.

www.simerini.com.cy

Βιβλιονηλασίες // Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή

Μπράβο και δυστυχώς...

Ελένη Χατζηθωμά

Η Ελένη Χατζηθωμά, ομολογουμένως, μας αιφνιδίασε με την πρωτοφανέωτη συγγραφική της κατάθεση στα λογοτεχνικά μας πράγματα, επιφυλάσσοντάς μας την έκπληξη μέσα από μια ολιγοσελίδη έκδοση 50 μόλις κειμενικών σελίδων, που φώτισαν τη χαρισματική της γραφή περί το τέλος της περσινής χρονιάς. Γριφώδης ο τίτλος και αινιγματικότερη, ίσως, η φιλοτέχνηση του εξωφύλλου με την «μπλε φιγούρα γυναίκας», που σχεδίασε ειδικά για το βιβλίο της ο σπουδαίος ζωγράφος συμπατριώτης μας Χρίστος Χρίστου και που δεν θα μπορούσε να μείνει ασχολίαστη: μια ανάγλυφη μορφή λυρικής εξπρεσιονιστικής έμπνευσης, που αποτυπώνει, ωστόσο, στις εκφραστικές εσοχές και προεξοχές των σχηματοποιημένων γλυπτικών της χαρακτηριστικών τη λεπταίσθητη ειρωνεία πίσω από τα χαμογελαστά χείλη και μάτια μιας ατέρμονης αναζήτησης στα μυστηριώδη ονειρικά μονοπάτια του γυναικείου ψυχισμού. Η δική μου τουλάχιστον ερμηνευτική πρόσληψη, που «νοιώθεται», κατά τον Καβάφο, χωρίς να καταφεύγει σε συνειρμούς αναγεννησιακών ή πρωτογενών φλαμανδικών σχολών, σε Bacon και Balthus, που, κατά τους τεχνοκριτικούς, συγγενεύει η ζωγραφική του Χρίστου.

Εμπνευσμένη, ωστόσο, η εμβληματική προσωπογραφία με τις έντονες κυανές αποχρώσεις από τα 20 μινιμαλιστικά αφηγήματα, που σε σπονδυλωτή συνάρθρωση συγκροτούν το ενιαίο αφήγημα της συγγραφέως σε μικρογραφία μυθιστορηματικής φόρμας και με εμφανή τα στοιχεία της βιωματικής αυτοαναφορικότητας. Απαλό σαν χάδι το ρομαντικό αγέρι των νοσταλγικών αναμνήσεων από την παιδική ηλικία έως και τις χτεσινές αναπολήσεις, καταλαμβάνει όλους τους πόρους της αναγνωστικής ενσυναίσθησης, γοητεύοντας με την ποιητικότητα της εικόνας στη πεζόμορφη σκηνική αναπαράστασή της. Πλημμυρίδα συνασθημάτων προκαλεί η περιδιάβαση της Ελένης, που παρά την τριτοπρόσωπη αφήγηση δεν αποστασιοποιεί, αλλά απεναντίας ταυτίζει το συγγραφικό alter ego με την κεντρική αφηγηματική ηρωίδα. Αυτή που μας ταξιδεύει από κοντινούς σε μακρινούς τόπους και σε χρόνους μιας αλλοτινής και τωρινής εποχής: από το λίκνο της γενέτειρας στο σπίτι της ξενιτειάς και από την περιήγηση στους εσωτερικούς δρόμους της ψυχής σε καινούργιες διαδρομές παλινδρότησης, ανακάλυψης αγαπημένων χώρων, τη γειτονιά και την πόλη με τους γραφικούς τύπους και τις ανθρώπινες συντροφίες ανάμεσα σε συγγενείς και γνωριμίες μιας παντοτινής φιλίας, καθώς και ανατάσεις φυγής από την καθημερινότητα σε άλλους ορίζοντες, «πέρα από τον

γίνο φλοιό».

Σε εξομολογητικούς τόνους αυτοσυναίσθησης το εισαγωγικό προειδο-ποιητικό αφήγημα για την «πολύπλοκη σχέση ανάμεσα στον λόγο τον προφορικό ή τον γραπτό και τον λόγο της ψυχής», γιατί «οι εικόνες και τα συναισθήματα δεν μπορούν εύκολα να εφαρμόσουν σ' ένα κάρδο. Πάντοτε κάτι περισσεύει». Και όχι μόνο περισσεύει, θα προσθέταμε, αλλά και υπολείπεται από τη σκόπημη περιεκτικότητα μιας αφαιρετικής λιτότητας, που διαπνέει με ασπματικούς νεωτερικούς τόνους τα κείμενα. Πρέπει, εξάλλου, να έχουν την έκταση και την ένταση φωτογραφικών στιγμιότυπων, όσων η μνήμη συλλαμβάνει στα όριά της, καθώς την παρομοιάζει με φωτογραφική μηχανή στο δεύτερο οιονεί προειδοποιητικό αφήγημα με τον μεταφορικό τίτλο «Της μνήμης το δίκτυ». Η πιο πρόσφατη αναμνησιακή της συγκομιδή μάς μεταφέρει «στο Μανταμάδος», το παραδοσιακό κεφαλοχώρι της Λέσβου, όπου στη διάρκεια ποιητικής βραδιάς στα πλαίσια Παγκόσμιου Συνεδρίου Λογοτεχνίας, στο παλιό ελαιτριβείο, γνωρίζεται με λογοτέχνες, μεταξύ των οποίων ο Αλβανός ποιητής Μπόμπαϊ, που επευφημεί τη μελωδική της φωνή με το «Μπράβο και δυστυχώς» εντοπίζοντας, προφανώς, τα κρυμμένα και αναξιοποίητα χαρίσματα των λυρικών της χορδών. Δεν είναι τυχαίο, επομένως, που προς τιμήν του φίλου ποιητή, αλλά και προς δική της, έστω, υστερογενή επίγνωση δαίνει την υπαινικτική φράση στον τίτλο του βιβλίου της. Και σ' αυτό επιλέγει ν' αφηγηθεί αντικατοπτρισμούς της μνήμης, όσους ανεξίτηλα σημάδεψαν τη ζωή της στο «ταξίδι της αναζήτησης και της προσμονής». Ο πρώτος σταθμός τα παιδικά της χρόνια στο Ζαΐρ με τις πρώτες πολύτιμες εμπειρίες. Κι ύστερα, η επιστροφή στην Κύπρο με τις χαρές της ανθρώπινης επικοινωνίας και μιας ζεστής φιλίας, αλλά και της πίκρας από την απώλεια ξεχωριστών φίλων. Όσων ζουν ακόμα μέσα της όχι σαν τον άγνωστο «επισκέπτη» του τελευταίου αφηγήματος, αλλά γνώριμες ζωντανές παρουσίες, που θα τη συντροφεύουν σε μελλοντικά συγγραφικά ταξίδια...

Ιδεοσκόπιο // Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή

Τα Αρχαία Ελληνικά στο εν Ελλάδι μάτι του κυκλώνα

chrysothemisch1@gmail.com

Στη σημερινή Ελλάδα, που βρίσκεται στα πρόθυρα οικονομικής κατάρρευσης και εθνικής υποτέλειας λόγω πρότερων έως νυν ανεργιατικών πολιτικών και πρωτίστως ένεκα της κρίσης ηθικοπνευματικής και πολιτισμικών αξιών, άλλη μια διαμάχη ήλθε πρόσφατα να πυροδοτήσει το εύφλεκτο κλίμα των κοινωνικών αναταράξεων. Και διερωτάται κανείς. Αντί της διαφύλαξης και της παιδευτικής αξιοποίησης, της εδραίωσης και της διάδοσης των θησαυρών ενός απαράμιλλου λαμπρού πολιτισμού και του πανθρώπινου ανά τους αιώνες αξιακού του κώδικα, γιατί η απαξίωση της συρρίκνωσης και η αποδόμηση της οφειλόμενης έμπρακτης αποτίμησής του;

Ο λόγος περί των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο, όχι απλώς, της αφαίρεσης μιας ώρας από το μάθημα, κατά την εξαγγελία των «Φίλων πυρών», αλλά για να στηθεί μια σκονιοτενής δεικυστήρα με θιασώτες της μετάφρασης και υποστηρικτές των υπό διδασκαλία κειμένων στο πρωτότυπο. Τον ασκό του Αϊόλου υπέρ της πρώτης θέσης άνοιξαν, ως γνωστόν, 56 πανεπιστημιακοί, που τα γλωσσολογικά ή αϊολα παιδαγωγικά τους επιχειρήματα προσυπέγραψε σε μια δεύτερη μακροσκελέστερη παρέμβαση τριπλάσιος αριθμός επαγγελματιών ειδικοτήτων: πέραν των γλωσσολόγων, λεξικογράφων και νεοελληνιστών έως και κλασικοί φιλόλογοι, παλαιότεροι και όψιμοι ομοφρονούντες κατά της γυμνασιακής αρχαιογλωσσίας τόσο από την ελλαδική, την αλλοδαπή και την κυπριακή πανεπιστημιακή κοινότητα όσο και μερικοί από τη μάχιμη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στόχος των ειδικών περί τα γλωσσικά ζητήματα είναι, όπως διατείνονται, να βελτιώσουν τη γλωσσική εκπαίδευση και να ενισχύσουν την αποτελεσματική διδασκαλία της νέας ελληνικής, αποσυνδένοντάς την από την αρχαία ως να πρόκειται για δύο ξένες μεταξύ τους γλώσσες και όχι για δύο διαφορετικές μορφές της ελληνικής μας γλώσσας

στην εξελικτική της συνέχεια. Εάν συμφωνούσαμε με την αυτονόητη επιχειρηματολογία τους, που απομυθοποιεί «μύθους και πλάνες» της άλλης πλευράς, όχι προφανώς στο σύνολό της, ότι η νεοελληνική δεν κατακτάται μέσω της αρχαίας, γιατί διαφωνούν, ωστόσο, ότι εμπλουτίζεται με παλαιότερους τύπους της, εμβιβθύνεται και συνειδητοποιείται ως προς την ιστορικότητα της γραφής και τη λεξιλογική της θεμελίωση; Προτρέπουν, επίσης, ότι στο αυθύπαρκτο σύστημα της νεοελληνικής γραμματικής πρέπει να διδάσκονται επιβιώσεις αρχαίων γραμματικών τύπων, όπως «τα περιφρημα (sic) τριγενή και δικατάληκτα επίθετα». Γιατί, αντιστοίχως, γραμματικές διαφοροποιήσεις της Νέας Ελληνικής να μη διδάσκονται μέσω της Αρχαίας; Μια τέτοια αμφοτέρωθεν συγκριτική προσέγγιση δεν θα ωφελούσε την εκμάθηση και των δύο γλωσσικών συστημάτων;

Ποιαν ανασκευή πλανερύ μυθεύματος επιχειρούν οι «συνυπογράψαντες» το αντιφατικό παραληρηματικό μανιφέστο, αναφέροντας ότι «η συνύπαρξη διαφόρων γλωσσών ή και διαλέκτων και η αντιπαροβολική επεξεργασία τους - μπορεί να συντείνει στη γλωσσική καλλιέργεια, αλλά και γενικότερα στη γνωστική συγκρότηση του ατόμου, πάντοτε με την κατάλληλη παιδαγωγική προσέγγιση. Αυτό άλλωστε αποτελεί ένα από τα συστατικά της γλωσσικής επίγνωσης, στην οποία πρέπει να στοχεύει η σχολική εκπαίδευση». Άρα, δεν ευσταθεί το τραγελαφικό επιχείρημα των 56, που αποσιωπάται, προφανώς, ως ανυπόστατο από την πολυπληθέστερη ομάδα, ότι «νοθεύεται το γλωσσικό αίσθημα των παιδιών, που κάνουν διαρκώς αυθαίρετες αναγωγές και συγκρίσεις με την αρχαία...».

Η προαιρετική, έστω, διδασκαλία των Αρχαίων και Λατινικών, όπως π.χ. στην Αγγλία και Γαλλία δεν συνιστά παραδειγματισμό, σύμφωνα με τους εν λόγω ειδήμονες, εφόσον εκεί δεν αποβλέπουν στην τυπική και ολοκληρωμένη γραμματοσυντακτική εκμάθηση,

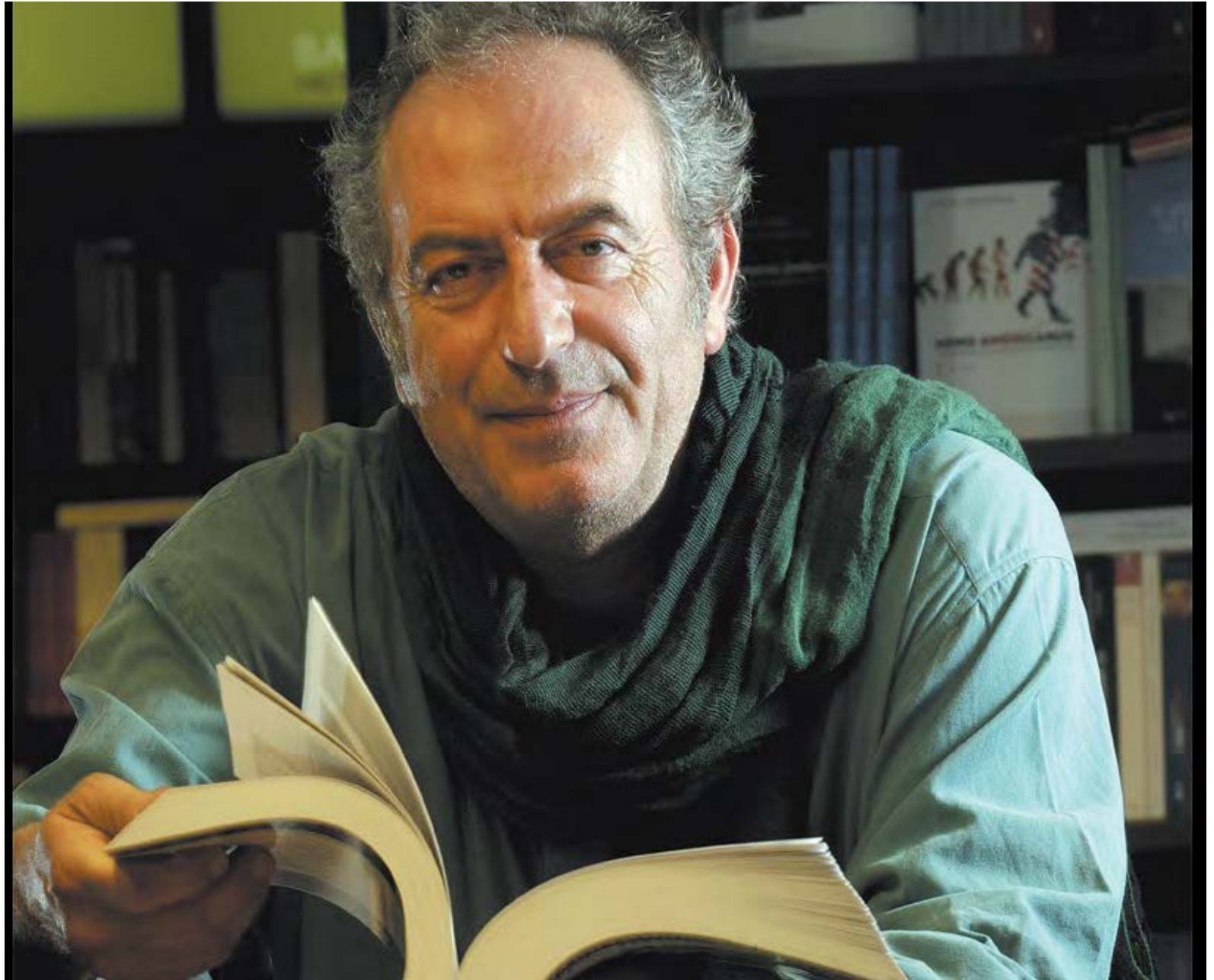
αλλά κυρίως σε πολιτισμικές πτυχές του αρχαιοελληνικού κόσμου. Αυτούς τους τυποποιημένους στόχους υπηρετεί αποκλειστικά το ελληνικό γυμνάσιο και να ναι, γιατί δεν εισηγούνται αντί της κατάργησης των Αρχαίων, την αναπροσαρμογή και την αναβάθμισή τους; Ας ρίξουν, τουλάχιστον, μια ματιά στο αναθεωρημένο αναλυτικό πρόγραμμα διδασκτικής των Αρχαίων του κυπριακού Γυμνασίου οι συνεκστρατεύοντες συμπατριώτες μας κατά της καρατόμησης των Αρχαίων. Εξάλλου, γιατί τους ενοχλεί η εργαλειοποίηση αυτούσιων ή διασκευασμένων κειμενικών αποσπασμάτων για σκοπούς μορφοσυντακτικής άσκησης, αλλά και εμπέδωσης ηθοπλαστικών νοημάτων; Τους παραπέμνω στο Αναγνωστικό Ζούγκν, απ' όπου εμείς οι παλαιότεροι διδασκόμεθα τα Αρχαία και μάλιστα με «αρχαίες» μεθόδους. Ποιος μπορεί να ξεχάσει ότι «Ο ποτός φίλος» του πρώτου κεφαλαίου δεν προσφερόταν μόνο για δευτερόκλιτα και βαρύτονα ρήματα, την απλή και εμπρόθετη δοτική, αλλά και την πίστη στην πραγματική φιλία. Και αν ξεχάσουμε τη «λογική» ή «μαθηματική» δομή του αρχαίου λόγου, που απορρίπτεται στο περί αποποιήσεως των Αρχαίων εγκώμιο, η λύση γραμματικοσυντακτικών ασκήσεων δεν συμβάλλει στην «όξυνη του νου», όπως οι αλγεβρικές και γεωμετρικές ασκήσεις; Η πρέπει να καταργήσουμε και Άλγεβρα και Γεωμετρία ως δύσκολα και «άχρηστα» διδακτικά αντικείμενα; Σαφώς, η γνωριμία των ιδεών του αρχαίου πολιτισμού θα επιτευχθεί στο μάθημα της Αρχαιογνωσίας με την προσπέλαση ολοκληρωμένων κειμένων, των οποίων οι δόκιμες μεταφράσεις είναι μια άλλη ιστορία.

Συνακόλουθα, το παιδαγωγικό και «κληρονομικό δικαίωμα» ζητούμενο επιβάλλει την πρόσβαση των παιδιών στα Αρχαία από τις Γυμνασιακές βαθμίδες, που πρέπει να διδαχθούν από επαρκώς κατρητισμένους και εμπνευσμένους φιλόλογους. Αυτούς που αγαπούν το μάθημα και θα το κάνουν αληθινά να αγαπηθεί από τους μαθητές τους.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Θωμάς Κοροβίνης, Ο γύρος του θανάτου

Απόσπασμα της βδομάδας //

Δεν θέλει και πολύ να παλαβώσεις. Με την πίεση που τρώμε, πώς να μη γίνουμε δράκοι; // Επιμελείται η **Μαρία Μηνά**

Το βιβλίο *Ο γύρος του θανάτου* κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Άγρα

Τον Αριστείδη τον έχασα, όταν γίναμε δεκαοχτώ χρονών, μέχρι τότε κάναμε στενή παρέα και συνεχίσαμε να συνεργαζόμαστε σε διάφορες μικροαλιανιές. Ύστερα, εμένα με βάλανε στη δουλειά, με πήρε στο πλάι του ένας γνωστός του πατέρα μου και στρώθηκε κι έγινε τσιράκι του κυρτάσου, του ελαιοχρωματιστή. Αργότερα δούλεψα μόνος μου σαν μπογιατζής κι από τότε έκοψα. Κατόπιν αυγάτυνα η δουλειά, βρήκα μια γυναίκα νοικοκυρά, βάλανε στεφάνι, άνοιξα και μια μικρή βιοτεχνία. Εγώ στάθηκα τυχερός και μικροπαντρεύτηκα και πρόκοψα. Ο Αρίστος, όταν τον είδα μια φορά στο δρόμο και μιλήσαμε, ήταν αζήριστος και κακοντυμένος, ενώ εγώ ήμουνα του κουτιού, χαρτζιλικωμένος και σένιος, και είχα ήδη βρει το δρόμο μου. Εμείς αρχίσαμε να νοικοκυρευόμαστε, αλλά αυτόν το φουκαρά τον έτρωγε η πείνα και το καλντερίμι. Κακορίζικος ήταν ο φίλος μου ο Αρίστος.

Κι όταν, ύστερα από λίγα χρόνια, τον βγάλανε στις εφημερίδες, πρωτοσέλιδο, και τον παρουσιάσανε σαν θηρίο αιμοβόρο, σαν κτήνος σαδιστικό, επικίνδυνο για την κοινωνία μας,

δεν το πίστεψα. Και δεν το πίστεψε κανείς μας. Αυτή η πόλη, η Θεσσαλονίκη, όλο δράκους και φαντάσματα έβγαζε. Τι διάολο, στοιχειωμένη ήταν; Δήθεν στο «κόκκινο σπίτι», απέναντι απ' την Αγιά Σοφιά, ανάβουνε ξαφνικά τα φώτα τη νύχτα κι ακούγονται συρσίματα επίπλων και βουπιτά. Δήθεν το «στοιχειωμένο σπίτι» στη στάση Κρικέλα, εκεί που ήταν το περίφημο εστιατόριο του κουμπάρου της Βουγιουκλάκη, όποιος το αγόραζε κάτι κακό πάθαινε και το γιατί δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί ποτέ. Δήθεν μέσα απ' την εκκλησία του Αγίου Αντωνίου, δίπλα στο Ιπποδρόμιο, ακούγονται καμιά φορά τα μεσάνυχτα θρήνη και κατάρες και αλυσίδες να χτυπούν και να σέρνονται -ο Αγιαντώνης είναι ο προστάτης των ψυχοπαθών και των φρενοβλαβών που τους άφηναν οι συγγενείς τους μέσα στην εκκλησία για μήνες- μέχρι να διώξει ο Άγιος τα δαιμόνια.

Και πιο παλιά, το ξακουστό «στοιχειό του Βάντζου», που ήταν, λέει, ένα φάντασμα, μια καλλονή δεκαεφτά χρονών, που σήκωνε κάθε νύχτα την ταφόπλακά της στο νεκροταφείο της Ευαγγελίστριας και πήγαινε και πλεύριζε τους πελάτες του εξοχικού κέντρου

που βρισκόταν εκεί δίπλα. Τελευταία πια άρχισαν τα παραμύθια με τους δράκους. Όλοι γι' αυτό το θέμα κουβεντιάζανε. Επί μήνες, επί χρόνια. Το μεγάλο ερώτημα πάνω απ' την πόλη. Ώσπου συλλάβανε τον δικό μας. Ήταν ο Αριστείδης ο δράκος; Μπορεί. Άραγε είμαστε άξιοι να κρίνουμε; Ο καθένας, ίσως, θα μπορούσε να γίνει. Δεν θέλει και πολύ να παλαβώσεις. Με την πίεση που τρώμε, πώς να μη γίνουμε δράκοι; Ήταν όμως εκείνος;

Δεν μας έπεισαν, δεν αποδείχτηκε τίποτε στο δικαστήριο. Πολλά τεκμήρια των φόνων δεν τα εξέτασαν. Άλλα τα αποκρύψανε. Τον κάνανε να μαρτυρήσει. Να ξεράσει με το ζόρι πράγματα που δεν έκανε. Σκαλίζανε όλο την παιδική του ζωή για να τον βγάλουν ντε και καλά ανώμαλο. Τον βασανίσανε πολύ, να τους τα ξεράσει στο πάτο όλα. Αν αληθεύει ότι τον καιρό των ανακρίσεων έγλειφε τα κάτουρα στις τουαλέτες για να ξεδιψάσει, τι να πω, κι αυτό ακούστηκε. Ο ίδιος τα φανέρωσε ενώπιον του ακροατηρίου. «Έπινα νερό απ' τον κουβά με τα βρομόνερα και έγλειφα τους σωλήνες της τουαλέτας», είπε. Κι ότι του βάλανε το μαρτύριο της ορθοστασίας στο ένα πόδι, το χειρότερο

βασανιστήριο.

Επειδή όμως ήταν και λίγο παραμυθός -έβγαζε πολλή σάλτσα για να τον προσέχουν-, μπορεί να είχε και κάμποσα παραπανίσια στην ομολογία του. Τον παραπλάνησαν, φως φανάρι. «Πάρ' τα όλα απάνω σου» του είπαν. «Είσαι νέος, θα τη βγάλεις με δύο χρονάκια στις φυλακές Κασσάνδρας, έχει το πιο καλό φαί, είναι κολλέγιο. Μετά θα 'σαι ελεύθερος». Τώρα εκείνοι που τον διέφθειραν ήταν όλοι βέροι κ***μπαράδες; Έτσι παρουσιάστηκαν. Να μην ήταν και λίγο μπινέδες, δεν πιστεύω να υπάρχουν κ***μπαράδες καθαροί. Το στήσανε καλά το θέατρό τους. Κάποιους ήθελαν να κουκουλώσουν απ' την Ασφάλεια. Μέχρι κι ο εισαγγελέας είχε αμφιβολίες και μας κουρέλιασε την ψυχή. Για μήνες δεν μας έπιανε ύπνος και σπικνωμόμασαν άρρωστοι και μούσκεμα στον ιδρώτα. Αυτός ήταν ο φίλος μου που όλοι τον ήξεραν «Γουρούνα», γιατί, όταν ήταν μικρός, σκαλίζει τα σκουπίδια κι έτρωγε από κει μέσα ό,τι δεν έβρισκε στο σπίτι. Πήγε τζάμπα, ήταν προορισμένος για το χαμό ο Αρίστος. Η ψυχή του, η ψυχή του τον έτρωγε. (σελ. 56-58)